Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Газета 1918 йил 21 июндан чиқа бошлаган

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

№ 5 (19. 973) • 1988 йил 7 январь, пайшанба • Баҳоси 3 тийин.

КИНО — ЭНГ МУҲИМ САНЪАТ

Социалистик воқеликни ҳаққоний ва юксак бадиий савияда акс эттириш, эзгу ғояларни актив тарғиб қилиш, халққа мароқли қилиб етказиб бериш, жамиятнинг янада илдам одимлашига ҳалақит бераётган турли иллатларни фош этиш кино санъати учун ҳам бош йўналишдир. Ана шу нуқтаи назардан қараганда экран санъати ва унинг ижодкорлари олдида муҳим вазифалар турибди.

Кейинги йилларда кино ижодкорлари яратган қатор фильмларда мамлакатимизда юз бераётган муҳим ижтимоий-сиёсий воқеалар, партиямиз раҳбарлиги ва даъвати билан амалга оширилган ибратли ишлар, одамлар онгида юз берган ўзгаришлар, табиат ва инсон мавзулари фахр билан ҳикоя қилинди.

Атоқли партия ва давлат арбоби, ўзбек халқининг асл фарзанди Усмон Юсупов ҳақида «Ҳаёт мазмуни» фильми яратилди. Бу фильмни кино ижодкорларининг сўнгги йиллардаги салмоқли ютуқларидан бири дейиш мумкин. Усмон Юсупов чинакамига халқ раҳбари эди. У омма эҳтиёжини яхши биларди. Халқ ташаббусининг битмас-туганмас имкониятларига ҳамиша ишонарди. Одамлар қалбига йўл топа олар, оммани улкан социал-иқтисодий вазифаларни ҳал этишга сафарбар этарди. Унинг ўзи оммадан ўрганарди ҳам. Халқ фарзандининг ана шу салоҳияти, фазилатлари, курашчан ижтимоий фаолияти фильмга асос қилиб олинган.

Чет эл киночилари билан ижодий ҳамкорликда ишлашдек эзгу, яхши анъана давом эттирилди. Масалан, режиссёр Л. Файзиев кино санъати эндигина ривожланиб келаётган Никарагуа кинематографчилари билан бирга сиёсий темада «Аждаҳо ови» фильмини яратди. Ижодий ҳамкорлик самараси Никарагуа киночиларини янги изланишларга илҳомлантирди. Ғафур Ғулом повести асосида яратилган «Амирнинг маҳфий саёҳати» (режиссёр Ф. Давлетшин) фильми ҳам томошабинлар томонидан илиқ кутиб олинди.

Кўплаб ҳужжатли ва илмий-оммабоп фильмлар ишланди. Уларнинг ғоявий-бадиий даражаси анча яхшиланди. Бадиий, телевизион фильмлар ва ҳужжатли, илмий-оммабоп ленталарнинг жанри, мавзуи бирмунча кенгайди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг «КПСС XXVII съезди қарорлари асосида ёш ижодкорлар билан ишлашни янада такомиллаштириш тўғрисида»ги қароридан сўнг «Ўзбекфильм» киностудияси қошида шу йилнинг бошидан ёш ижодкорлар учун «Дебют» деб номланган бирлашма ташкил қилиниб, унга ёш ижодкорлар жалб этилди.

Шунингдек, «Ўзбекфильм» киностудияси қошида театр-студия иш бошлади. Кейинги бир неча йил ичида ўзбек киночилари сафига талантли ёшлар — режиссёрлар, актёр-актрисалар келиб қўшилди. Уларнинг аксарияти Москвадаги Бутуниттифоқ кинематография институтини битирган ёшлардир. Режиссёрларнинг баъзилари мустақил фильмлар яратдилар. Ф. Зайниддиновнинг «Нетай», Н. Тўлахўжаевнинг «Вельд», О. Эргашевнинг «Унсиной», С. Бобоевнинг «Мағлубият алами», Р. Маликовнинг «Клиника» фильмлари ана шундай асарлардандир. Умидли актёр ва актрисалар эса, «Ўзбекфильм» киностудиясида яратилаётган фильмларда ўзларининг илк ролларини ижро этяптилар.

Ёшлар ҳужжатли ва илмий-оммабоп фильмлар яратишда ҳам иштирок этмоқдалар. Шу йилнинг ўзида ёшларнинг иштироки билан 6 та тўла метражли фильм яратилди. «Ўзбекфильм» киностудиясида ҳар йили ўзбек ва рус тилларида «Наштар» сатирик кино журналининг 8 та сони чиқяпти. «Наштар» ҳаётимиздаги камчиликлар, қайта қуриш ишига тўғаноқ бўлаётган иллатларни фош қилувчи сюжетларни суратга олмоқда.

Республикамиз экранларига ҳар йили 12 та тўла метражли бадиий ва телевизион фильм, 6 та мультипликацион лента чиқарилади. 60 дан зиёд энг яхши совет фильмлари ўзбек тилига дубляж қилинади. Болалар учун диафильмлар чиқарилади. Қорақалпоқ тилига эса бир йилда ўнта бадиий фильм таржима қилинади.

Лекин тан олиш керак, Бутуниттифоқ томошабинлари оғзига тушадиган фильмлар йўқ деса ҳам бўлади. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети XVI пленуми қатъий қоралаган порахўрлик, ўғрилик, қўшиб ёзиш, маҳаллийчилик, ошна-оғайнигарчилик каби иллатларни таг-томири билан фош этиб ташлайдиган принципиал картиналар ниҳоятда оз. Режиссёр Э. Эшмуҳамедовнинг кенг жамоатчилик фикрини ўзига жалб этган «Алвидо, ғўр ёшлигим» фильмидан сўнг юқоридаги мавзуларда дуруст асар яратилмади. Шундай экан, Ўзбекистон кинематографчилари замонавий темаларга бўлган муносабатларини обдон қайта кўриб чиқишлари ва бу борадаги изланишларини кескин жадаллаштиришлари керак.

Ўзбекистон ССР Кинематография давлат комитети сценарийлар яратиш ишида ҳамон сезиларли ўзгаришлар қилмаяпти. Меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашда дабдабабозлик, сўз билан ишнинг бир эмаслиги каби иллатларни фош этишда ҳамма соҳадан кўра кинонинг имкониятлари катта. Ана шу имкониятлар ҳали тўлалигича ишга солинмаяпти. Бунинг ўрнига республиканинг кўпгина кинотеатрларида чет эл фильмлари пропагандасига зўр беріляпти.

Кинофильмлар рекламаси ёмон аҳволда. Жойларда бундай иш билан санъат, кино ишидан мутлақо бехабар кишилар шуғулланадилар. Кўпгина кинотеатрларда, айниқса, қишлоқлардаги кино тармоқлари рекламаси иши билан мутлақо шуғулланилмайди. Худди ана шу мақсадлар учун ажратилган маблағ эса фойдаланилмай қолиб кетади.

Киномеханикларнинг ўз соҳасида билими, маълумоти пастлиги туфайли фильмлар сифатсиз намойиш қилинади. Кўпгина кинотеатрлар яроқсиз аҳволда, улар йиллар давомида ремонт қилинмайди. Бинолар ифлос, керакли мебеллар билан жиҳозланмаган. Қишлоқ жойлардаги кинотеатрлар бинолари айниқса, кўримсиз, дид билан безатилмайди.

Ҳужжатли ва илмий-оммабоп фильмлар киностудияси, «Ўзбектелефильм» студияси даврнинг долзарб вазифалари, талабларини ҳисобга олган ҳолда янада яхшироқ ишласалар, бунга ёзувчи ва публицистлар кенгроқ жалб этилса мақсадга мувофиқ бўларди. Даврнинг долзарб мавзуларига бағишланган ҳужжатли фильмларнинг республика экранларига тарқатилиши ҳам кўнгилдагидек эмас.

Аҳолига кино хизмати то ҳануз талаб даражасида эмас. Бизнинг кинотеатрларимиз чинакам маданият тарқатувчи ўчоқ даражасига айланганича йўқ. Кўп жойларда, айниқса, қишлоқ клубларида, кинотеатр залларида кино кўрсатиш маданияти паст. Бунинг устига кинотеатрлар қурилиши учун ажратилган капитал маблағни ўзлаштириш ҳар йили бажарилмай қоляпти. Ўтган йилнинг ўзида план бўйича ишга туширилиши керак бўлган 17 кинотеатрнинг атиги 6 таси ишга туширилган, холос.

Республикада ҳозирга қадар жанрли биророта ҳам кинотеатр йўқ. Йилнинг энг яхши фильмлари намойиши алоҳида кўзда тутилмайди. Кинолекторийлар мунтазам ишламайди. 32 та район марказида мунтазам кино кўрсатиш учун муқим жой йўқ. 2 миллиондан зиёд аҳолиси бўлган Тошкентнинг Қорақамиш, Қорасув, Қўйлиқ, Сергели-2, Ташавтомаш каби аҳолиси зич массивларида ҳам кинотеатрни учратмайсиз.

Давлат кино тармоқлари билан касаба союз кинотармоқларининг ишида ўзаро ҳамкорлик йўлга қўйилмаган. Улар бир-биридан ажралиб қолган. Томошабинларнинг талаб ва эҳтиёжлари яхши ўрганилмайди. Кино хизмати соҳасида малакали кадрлар тайёрлаш ишига ҳамон совуққонлик билан қаралмоқда.

Партиямиз экран усталаридан замондошларимизнинг баркамол образи, бунёдкорлик ишлари акс эттирилган тўлақонли асарлар яратишни талаб қилмоқда. Қишлоқ хўжалигида, саноатда, Ватан ҳимоясида фаоллик кўрсатаётган ёшларимиз ҳақидаги бадиий ленталарга эҳтиёж катта.

Ҳозирги қайта қуриш даврида ҳамма соҳада сезиларли ўзгаришлар, ўсишлар содир бўлаётир. Соғлом ижодий муҳитга, янги ташаббусларга замин яратилди. КПССнинг XXVII съездида, КПСС Марказий Комитетининг Пленумларида белгиланган улуғвор планларни халқимиз сабот билан амалга оширмоқда. Ҳаётда юз бераётган ана шу ўзгаришлар, халқнинг бунёдкорлик ишлари, кайфияти, истиқболли режалари кино ижодкорлари яратган бадиий полотнолардан ўз муносиб ўрнини эгаллаши керак.

БЕШ ЙИЛЛИК МЕҲНАТ ВАХТАСИДА

● РЕСПУБЛИКАМИЗ ҚИШЛОҚ МЕҲНАТКАШЛАРИ БЕШ ЙИЛЛИКНИНГ УЧИНЧИ ЙИЛИ ҲОСИЛИ УЧУН КУРАШДА.

● ИЛҒОР ЧОРВАДОРЛАР ҚИШНИНГ АЁЗЛИ КУНЛАРИДА ҲАМ МАҲСУЛДОРЛИККА ЭРИШМОҚДАЛАР.

Давр талаби асосида

Қува районидаги маиший хизмат уйи тикувчилик цехи коллективи йил бошиданоқ самарали ишлашга ҳаракат қилмоқда. Тажрибали чевар Тиллахон Усмонованинг ишидан мижозлар айниқса, хурсанд. Илғор тикувчи буюртмаларни тез бажариш билан бирга унинг сифатли бўлишига катта эътибор беряпти.

Суратда: (чапда) чевар тикувчи Т. Усмонова.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг Ўсимликлар экспериментал биологияси институти коллективи ўз ишини ҳозирги қайта қуриш ва жадаллаштириш талаблари асосида ташкил этишга ҳаракат қилмоқда. Улар селекция ишини интенсивлаш ҳисобига янги, тезпишар, тола сифати яхши бўлган навларни яратишга муваффақ бўлишаётир.

Яқинда бу ерда пахтачилик тарихида биринчи марта ғўзанинг интенсив типли ўта тезпишар нави «АН—Чиллаки» яратилди. Янги навнинг вегетация даври жуда қисқа бўлиб, 110 кунни ташкил этади. Ҳозир экилаётган навлар эса 130—135 кунда етилади. Бу кашфиёт пахтачилигимиз тараққиётини таъминлашга кенг йўл очиши шубҳасиздир.

Олимларнинг муваффақиятли изланишларига институт директори А. Абдуллаев ва лаборатория мудири Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси, биология фанлари доктори С. Содиқовлар бош-қош.

Суратда: А. Абдуллаев ва С. Содиқов.

У. Қўшвоқов ва Б. Юсупов (ЎзТАГ) фотолари.

МЎЛ ҲОСИЛГА ПУХТА ЗАМИН

Тупроқ қувватини ошириб

Қишлоқ хўжалиги авиациясининг учувчилари Яккабоғ районидаги «Марксизм» колхозида далаларга минерал ўғит солиш ишларини тугалладилар.

Минг гектар ернинг ҳар гектари ҳаводан туриб икки юз килограммдан аммофос ва 100 килограммдан калий ўғити билан озиқлантирилди.

—Бу Қашқадарё водийсининг тупроғи учун энг мақбул миқдордир, —деди «Облсельхозхимия» бошлиғи Я. Сапаров. — Бу эса анчагина қўшимча ҳосил олиш имконини беради.

Областда юз минг гектардан ортиқ пахтазор минерал ўғит билан озиқлантирилди. Картограммаларга биноан ерларга солинган органик ўғитлар ҳам тупроқнинг қувватини оширади.

Қишлоқ хўжалик авиациясининг учувчилари эса кузги ғаллазорларда ишлай бошладилар. Улар 180 минг гектар майдонга ўғит солишлари керак.

Тадбиркорлар ютуғи

Қўриқдаги Меҳнатобод районининг «Пахтакор» совхозида ўз вазифаси ва техника билан таъминланиши жиҳатидан ноёб механизациялашган звено иш бошлади.

Звено составида махсус плуглари бўлган қудратли «Кировец» тракторлари бор. Улар тупроқни 80 сантиметргача чуқурликда юмшатиб беради. Бундан мақсад бу ердаги қатқалоққа қарши курашдир.

Бундай усулни «Голодностепстрой» территориал ишлаб чиқариш бирлашмасининг мутахассислари ишлаб чиқдилар ва мелиорация системалари бошқармасининг механизаторлари ўзлаштирдилар. Янги усул ғўза ва бошқа қишлоқ хўжалик экинлари ҳосилдорлигини сезиларли даражада оширади. Бу йил мавсумда тупроқ ҳолатини яхшилаш билан боғлиқ ишлар ҳажми икки баравар кўпайтирилади.

Механизаторлар ташаббуси

Наманган районидаги «Ленинград» колхозининг механизаторлари шудгорлаш ишларини ўтган йилдагига қараганда деярли икки баравар тез тамомладилар.

Хўжалик механизациялаштирилган отрядларидан бирининг партия группаси ташкилотчиси А. Ҳайдаровнинг таклифи муваффақиятга кўмаклашди.

Таклифнинг моҳияти шундан иборатки, ер тунда ҳайдалади. Кўп ёғингарчилик бўлганлиги сабабли сизот сувлари тўпланиб қолган далаларда тупроқ ортиқча намланади. Механизаторнинг ижодий ташаббуси тунда ер ҳайдаш сифати яхши бўлишини кўрсатди. Қабул комиссиясининг хулосасига кўра, тунда ҳайдалган ерларга юқори баҳо берилди. Отрядлар иши яхши ташкил этилганлиги ҳам муваффақиятга таъсир кўрсатди. Ҳар бир отрядда ремонт звенолари, дам олиш жойлари, иссиқ овқат ташкил этилди.

(ЎзТАГ).

● *Чорвачилик — зарбдор фронт*

Пудратнинг фойдаси

Балиқчи районидаги «КПСС XXV съезди» колхози чорвачилик комплексининг сут соғувчиси Жўрахон Эрмонқулова рекорд натижага эришди.

У ўзига бириктирилган 25 бош сигирнинг ҳар биридан тўрт минг килограммдан сут соғиб олмоқда.

Бунинг ҳеч қандай сири йўқ— оилавий пудрат меҳнатга иштиёқни оширди.

— Энди жониворлар турмуш ўртоғим билан менга гўё «ўзимизникидек» бўлиб қолди. Албатта, юмушлар кўпайди, лекин меҳнатимиз юз чандон оқланади: иш ҳақимиз анча ошди, сутнинг серқаймоқлиги, ем-хашак тежалганлиги, жониворларни омон сақлаб қолганлик учун мукофот ва устама ҳақ тўланади — деди у.

Пудратнинг фойдали эканини колхозда ҳамма эътироф этди. Давлатга гўшт ва сут сотиш юзасидан социалистик мажбуриятлар муддатидан барвақт бажарилди.

Қишда ҳам мўл-кўл маҳсулот

Ҳавонинг кескин совиб кетиши Киров районидаги «Бешариқ» совхози чорвадорларига кўп сут соғиб олишда ҳалақит қилмаяпти. Худди ёздагидек ҳар бош сигирдан 10—11 килограммдан сут соғиб олинмоқда.

Ферманинг цех системасига ўтганлиги ҳамда хўжалик ичида ихтисослашув барқарор натижаларни таъминлади. Совхозда ташкил этилган ем-хашак тайёрловчи бригадалар молларни хилма-хил озуқа билан таъминладилар. Ферманинг ўзида ем-хашак тайёрлашдан тортиб хоналарни тозалашгача бўлган барча жараёнлар механизацияластирилган. Бу эса штатларни кенгайтирмай, икки сменали иш графигини ташкил этиш имконини берди.

Илғор система маҳсулотни анча кўпайтиришни таъминлади. Йил якунларига кўра, бу ерда ҳар бош сигирдан ўртача қарийб тўрт минг килограммдан — ўтган йилдагидан беш юз килограмм кўп сут соғиб олинди.

(ЎзТАГ).

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ, СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИДА

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети меҳнаткашларнинг Набережные Челны шаҳри, Москва шаҳридаги Черемушки райони, Ленинград шаҳридаги Красногвардейская майдони номларини қайта тиклаш ва Москва шаҳридаги Л. И. Брежнев майдони номини бекор қилиш тўғрисидаги таклифларини қўллаб-қувватладилар.

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Советининг 1982 йил 18 ноябрдаги 1010 — сонли қарорининг Набережные Челны шаҳри, Москва шаҳридаги Черемушки райони ва Ленинград шаҳридаги майдон номини ўзгартириш ҳамда Москва шаҳридаги янги майдонлардан бирига ном бериш қисмидаги 1, 2-бандлари бекор қилинди.

Диққат: уй-жой қурилишида янги тажриба!

НАМАНГАН УСУЛИ АФЗАЛЛИКЛАРИ

Шаҳарда уй-жой қурилиши планлари мунтазам ошириб бажариляпти. Лекин одамларнинг эҳтиёжлари қондирилмаяпти. Аксинча, навбатда турганлар сони ортиб бормоқда. Агар қурилиш суръати шу тариқа давом этса, вазифа йил сайин мураккаблашиб боради. Хўш, бу муаммони ҳал этиш йўли борми! Наманган усули деб аталаётган янги тажриба бунга қай даражада таъсир кўрсатади!

«Совет Ўзбекистони» мухбири Ш. ХОЛМИРЗАЕВнинг Наманган шаҳар ижроия комитетининг раиси Э. МАМАТҚУЛОВ билан суҳбати шу ҳақда борди.

Наманган шаҳри аҳолиси зичлиги жиҳатидан республикада учинчи ўриндалиги эътиборга олинса, бу масала бутун мураккаблиги билан намоён бўлади. Ваҳолонки, партиямиз XXVII съезди кўрсатмасига мувофиқ 2000 йилгача ҳар бир оилани алоҳида квартира ёки якка тартибдаги уй билан таъминлашимиз керак. Тажрибамиз съезд қўйган ана шу улуғ вазифани рўёбга чиқаришга хизмат қилади.

Шу ўринда уй-жой қурилиши бўйича ўзимиз вужудга келтирган айрим мураккабликлар тўғрисида тўхталиш лозим. Масалан, 1974 йилда бошланган Чамanзор, Гўзал, Нуробод турар-жой массивларида ҳозир 20 мингдан ортиқ аҳоли яшамоқда. Аммо массивларнинг барчасида ҳам ободонлаштириш, кўкаламзорлаштириш, маиший, транспорт хизмати кўрсатиш каби тармоқлар қурилиши ҳануз поёнига етказилмаган. Сабаби —шаҳарнинг моддий-техника таъминоти етарли эмас. Бу соҳадаги маблағ ва ресурслар эҳтиёжнинг учдан бир қисмини таъминлайди, холос.

Шаҳарнинг 2000 йилгача бўлган уй-жой қурилиши бўйича комплекс программаси тузилаётганда ана шу масалалар диққат марказида тутилди. Бу ишга деярли барча ташкилот ва корхоналар жалб этилди. Улар ўз имкониятларидан келиб чиқиб, уй-жой программасини бажаришга қўшадиган ҳиссаларини конкрет таклиф этишди. Маблағ билан таъминлаш манбалари аниқланди. Шу тариқа 2000 йилгача аҳолини уй-жой билан таъминлашнинг реал йўли белгилаб олинди.

Давлат капитал маблағи, жамоат ташкилотлари пули ҳисобига турар-жой кооперацияси қурадиган уйлар бир-икки йилда бирданига кўпаймайди. Чунки, бу пудрат ташкилотларининг қуввати, ресурслар, маблағлар, кадрлар билан боғлиқ.

Бироқ биз бугун якка тартибда ва хўжалик усулида уй қуриш бўйича жуда катта резервга эгамиз. Бунинг учун еримиз ҳам, ресурсларимиз ҳам бор. Энг муҳими — аҳолининг якка тартибда уй қуришга нисбатан хоҳиши кучли. Агар шаҳар умумий майдонининг 80 проценти якка тартибдаги уйлардан иборатлиги, бир ҳовлида 2—3, ҳатто 4—5 оила истиқомат қилаётгани назарда тутилса одамлардаги ана шу хоҳиш нақадар қудратли восита эканлиги яққол намоён бўлади.

Яна бир мисол. Абрли газламалар комбинатига 60 та участка бердик. Шу корхонада уй олишга 200 киши ариза ёзган. Демак ярим ёки узоғи билан бир йилда 60 оила янги ҳовлига эга бўлади. Бундан ташқари 60 оиланинг учдан бири корхонанинг коммунал уйларида истиқомат қилади. Янгилик туфайли комбинат қўшимча 20 та квартирага эга бўлади. Чунки, якка тартибда уй олишга рози бўлганларнинг 20 таси яшаб турган квартираси калитини ўз ихтиёри билан топширади. Уй олиш учун умумий навбатда турганлардан 20 нафари бўшаган квартираларга кўчиб киради. Шу тариқа навбатда турганлар рўйхати бир йилдаёқ икки-уч ҳисса камаяди.

Мана шу омиллар биз қўллаётган усул уй-жой таъминотини тезлатишда реал моддий базага эга эканлигини кўрсатиб турибди.

Биз мана шуларни эътиборга олиб, 2000 йилгача якка тартибда 1 миллион 299 минг квадрат метр уй қурамиз, шу жумладан 1987 йилнинг ўзида 35 минг квадрат метр ўрнига 60,5 минг квадрат метрга етди. План 173,2 процент адо этилди. 1988 йилда — 67,1, 1989 йилда — 76, 1990 йилда 83 минг квадрат метр якка тартибда уй қуришни режалаштирдик.

Бунинг учун область ижроия комитети ўтган йил иккинчи ярмида шаҳарнинг шимолий қисмидаги табиий рельефи жиҳатидан қишлоқ хўжалигига яроқсиз бўлган 205 гектар ерни ажратиб берди. Янги массивнинг лойиҳа-смета ҳужжатлари оперативлик билан тайёрланди.

Одатда илгарилари турар-жой массивлари қурилиши аризачиларга участка беришдан бошланарди-да, массивнинг социал-маданий объектлари кейин бошланарди. Бу ўз навбатида турли қийинчиликларни келтириб чиқарарди. Янги массив эса бошқача бошланди. Аввало, 205 гектар ерга жойлашадиган 2640 та ҳовли — участканинг социал-маданий объектлари қиммати ҳисоблаб чиқилди. Бу ўртача битта участка ҳисобига 5 минг сўмданни ташкил этди. Бунга ерларни текислашдан тортиб бутун социал, маданий-маиший объектлар комплекси киради.

Шаҳар Советининг сессиясида юқори партия ва совет органларининг уй-жой қурилишига оид қарорлари асосида комплекс программамиз йўналишлари тасдиқланди. Албатта, ижроком раҳбарлари, шаҳар Советининг депутатлари бу соҳада катта тушунтириш ишлари олиб боришди. Ташкилотчилик, ташаббускорлик кўрсатишди. Натижада қисқа муддатда банкда корхона ва ташкилотлар пули тўпланадиган алоҳида счёт очилди. Қурилиш ишларига коммунал хўжалиги бошқармаси бош пудратчи этиб тайинланди.

Шундан сўнг ижроком участкаларни социал адолат принципларига тўлиқ риоя этган ҳолда уй-жой қуришга ҳисса қўшиш билан иштирок этадиган саноат корхоналари ва бошқа ташкилотларга тақсимлаб чиқди. Таъкидлаш керакки, бир қатор корхона ва ташкилотлар уй қуришга ҳисса қўшиш билан қатнашиш ўрнига янги массивнинг социал соҳаларини, жумладан «Наманганэлектросеть» — электрлаштириш, «Водоканал» — сув таъминоти, «2-Агропромстрой» тресті — маҳалла комитетлари биноларини, йўл қурилиши бошқармаси — кўчалар қуриш, машинасозлик заводи — газчиларни қувур билан таъминлаш, «Электростройдеталь» — болалар комплекс майдончаларини жиҳозлаш, алоқачилар эса радиолаштириш, телефонлаштириш билан шуғуллана бошлашди.

Натижада икки ой ичидаёқ бўлажак массивнинг йўллари чиқарилди. Сув, электр, газ келтирилди. Ҳали уйлар битмасдан туриб симёғочларда Ильич нурлари порлади.

Айни пайтда якка тартибдаги уйларнинг қандай бўлиши уларнинг одамларга манзурлиги муаммоси ҳам бор. Чунки уйларни пуллик хизмат планини бажариш учун корхона ва ташкилотлар қуриб ўз одамларига беради. Шунинг учун биз область ижроия комитети билан келишган ҳолда ўтган йил ноябрь ойида барча қурилиш трестларига, уйсозлик комбинатига учтадан ҳар хил вариантда уй қуришни топширдик. Уйларнинг бири синчлик, иккинчиси ғиштдан, учинчиси ностандарт бетондан бўлиб, улар буюртмачиларнинг хоҳиши бўйича ўзлаштирилиши ҳам мумкин.

Биз бу билан массив қурилишини тезлаштирамиз. Энг асосийси — аҳолининг уй-жойга бўлган эҳтиёжини қондириш имкониятига эга бўламиз. Ҳозир қурилиши бошланган ўша 30 та намунали уй битиш арафасида турибди.

Наманган усулининг яна бир афзаллиги шундаки, ер участкалари деярли ҳамма корхона ва ташкилотларга ажратилди. Ўз навбатида улар уйларни Давлат корхонаси (бирлашмаси) тўғрисидаги СССР Қонунига мувофиқ, касаба союз ташкилотлари орқали уй олишга ёки уй шароитини яхшилаш учун навбатда турганларга беришади. Шаҳар ижроия комитети эса Улуғ Ватан уруши қатнашчилари, инвалидлари, қаҳрамон оналарга ва шаҳарни реконструкциялаш муносабати билан ҳовлиси бузиладиган оилаларга уй бериш билан шуғулланади.

Бу ерда яна бир нарсага эътибор бериш керак. Уйларнинг нархи қарийб 50 процент арзонга тушади. Бундан ташқари уй олишга навбатда турган оила бўш вақтларида қурилишга ёрдам берса, унинг ҳиссаси уй қийматидан яна чегириб ташланади.

Хуллас, уй қурилишидаги янги тажриба ташкилотларнинг ҳам, одамларнинг ҳам манфаатдорлигини оширади. Зеро, қулай шароитли уйга эга бўлиш одамларнинг ўз корхонасига боғлиқлигини мустаҳкамлайди, иш жойида яхшироқ меҳнат қилишга, сифатлироқ маҳсулот тайёрлашга даъват этади.

Лекин булар уй-жой қурилишидаги муаммолар осонгина ҳал этилди, деган гап эмас. Чунки Наманган шаҳрида ҳозирча бу ишга 39 та корхона ва ташкилот уюшган. Уларнинг раҳбарлари янги усул афзалликларини тезроқ ҳис этишди. Аммо баъзи ташкилотлар, чунончи, савдо бошқармаси, матлубот жамиятлари союзи, агросаноат комплекси корхоналари раҳбарлари ҳануз бир фикрга келишганича йўқ.

Кўриниб турибдики, ижроком олдида ўз ечимини кутаётган қатор муаммолар турибди. Уларни ҳал этиш ҳар бир оилани алоҳида уй билан таъминлашдек катта вазифани бажаришга хизмат қилади. Буни чуқур ҳис этган ҳолда янги тажрибамизни такомиллаштириб борамиз, деди суҳбат пировардида ижроком раиси.

ТЎЛА ХЎЖАЛИК ҲИСОБИ — ЭКОНОМИКАМИЗ ИСТИҚБОЛИ

• Давлат корхонаси (бирлашмаси) тўғрисидаги қонун кучга кирди

Бирлашма ва корхоналарнинг мустақиллик доирасини кескин кенгайтириш, энг юксак пировард натижаларга эришиш учун уларнинг масъулиятини ошириш лозим. Бунинг учун уларни чинакам хўжалик ҳисобига, харажатларнинг ўрнини ўзлари қоплашига ва маблағ сарфлашни ўзлари таъминлашларига ўтказиш, коллективларнинг даромади даражасини бевосита иш самарадорлигига боғлиқ қилиб қўйиш керак.

(КПСС Марказий Комитетининг партия XXVII съездига Сиёсий докладидан).

ОМИЛКОР АЛБАТТА ЮТАДИ

Фарғона пойабзал ишлаб чиқариш бирлашмаси коллективи савдо ташкилотларига маҳсулот етказиб бериш шартномасини юз процент бажаришга эришди. Корхона эксперимент тариқасида ўтган йил январидан хўжалик юритишнинг янгича шароитларида ишлаётган эди. Эксперимент, кўриб турибсизки, ўзини тўла оқлади.

Хўжалик ҳисоби бирлашмага нима бермоқда? Корхона янгича ишлашга ўтгунга қадар бошқа ташкилотлар анчагина қарздор эди. Материаллар ва тайёр маҳсулотлар согдиги нормадан белгиланганидан уч миллион сўмлик ошиб кетди. Шу туфайли у жуда катта миқдорда жарима тўлар, маблағларнинг асосий қисмини кредитдан фойдаланганлик учун сарфланарди. Бошқа томондан эса бирлашмада хом ашё етказиб берувчиларга шартномавий мажбуриятларни бажармаганликлари учун жарима солинмасди. Сифатсиз маҳсулот ишлаб чиқарилганлиги учун кўрилган зарар ундириб олинмасди. Ишчилар ҳам деярли бу билан қизиқишмасди.

Корхонада бундан буён шу тарзда ишлаб бўлмаслигини тушуниб етишди. Зарарнинг ўрнини қоплаш, ҳаракатсиз ётган маблағларнинг оборотга киритиш бўйича тадбирлар ишлаб чиқилди. Нормадагидан ортиқча материаллар запасига барҳам берилди. Етиб қолган маҳсулотлар республикалараро ярмаркаларида мамлакатнинг бошқа регионларига — РСФСР, Украина, Белоруссия ва бошқа республикаларга сотилди. Натижада банк кредитидан воз кечиш ва ўз маблағлари билан чекланиш имконияти туғилди. Ҳисоб-китоблар ўз вақтида қилинмаганлиги учун тўланадиган жарималар кескин камайди. Ҳозир эса умуман бундай жарималарнинг ўзи йўқ. Энг муҳими, пойабзал сифати ялпи оширди. Қиймати кўзга ташланадиган даражада ошди. Бирлашма ... маҳсулот ишлаб чиқарганлиги учун бутун бригадаларнинг моддий жавобгарлиги белгиланди.

Бирлашмада маҳсулотлар мувофиқлаштириш реализация қилинсагина барча ишлаб чиқариш кўрсаткичлари ижобий ишига эришиш мумкинлигини жуда яхши ҳис этадилар. Бу, фақат маҳсулот сифатига эмас, балки унинг ассортиментига ва бошқа омилларга ҳам боғлиқдир. Шу боис корхонада Украина чарм пойабзал саноати илмий-тадқиқот институти билан ҳамкорликда узоқ муддатли ассортимент программаси ишлаб чиқилмоқда. Ҳозир корхона спортчилар, туристлар, фан истироҳат муассасалари учун хаpидоргир пойабзал ишлаб чиқаришга ихтисослашмоқда. Айни пайтда маҳсулот ассортименти гуруҳлари ичида йил давомида рақобатбардош, юқори рентабелли моделлар қарийб 100 турини ташкил этади. Бу модел ва бундай янгиликлар ... материаллар харажати ва меҳнат сарфини ... эвазига катта фойда беради.

Кўрилган барча тадбирлар корхона экономикасини анча соғломлаштиришга олиб келди. Чунончи, ҳозирги пайтда бирлашманинг давлат банкидаги ҳисобида 4 миллион сўмдан зиёд маблағи бор.

Шу билан бирга бирлашмада фойдаланилмаётган резервлар анчагина. Масалан, сарф-харажат қилмасдан капитал қурилиш қувватларини ошириш имконияти бор. Аммо бунинг учун Ўзбекистон ССР Енгил саноат министрлиги бирлашманинг ... ускуналар ва зарур ... бериши керак ... хўжалик ... Ҳозирча эса бундай ускуналар ва зарур қисмлар кўпи билан 30 процент атрофида олинмоқда.

Тўла хўжалик ҳисоби ва ўз-ўзини маблағ билан таъминлаш самарали жорий этиш йўлида тўсқинлик қилаётган яна бир гов бор. Ҳали ҳам енгил саноат министрлиги бирлашма кўраётган фойданинг кўпроқ қисмини ўзига олмоқда. Натижада бирлашма ишчи ва хизматчилари ишлаб топган фойда улуши камайиб бормоқда. Йўқ, бу корхонани рағбатлантириш эмас! Бу пулларни бирлашманинг ўзи ишлаб топган, улар имкони қадар кўпроқ бирлашманинг ўзида қолиши лозим.

СУРАТЛАРДА: 1. Участка мастери Т. Турсунов ўз коллективида навбатдаги кун режаларини белгиламоқда. 2. Техника назорати бўлими контролёри В. Монахова пойабзал сифатини текширмоқда. Эндиликда у олдинги кўп йиллик тажрибасини, талабчанлигига боғлиқ. Мабодо маҳсулот сифатсизлиги учун корхонага қайтарилса, етказилган зарар уларнинг иш ҳақидан бевосита ундириб олинади. 3. Бирлашманинг бадиий-техника бюроси 1988 йилда ишлаб чиқариладиган 160 та янги моделдаги пойабзални тайёрлади. Олдинда — бюро бошлиғи Т. Рыжкова ва модельер И. Букач.

Р. НУРИДДИНОВ фотолари (ЎзТАГ).

Советобод шаҳридаги «Тарандубитель» ишлаб чиқариш бирлашмаси ўтган йил бошидан бери хўжалик юритишнинг янги иқтисодий системасида ишламоқда.

Илгари корхонада 36 та умумий ишлаб чиқариш кўрсаткичи бор эди. Эндиликда эса улардан учта муҳим кўрсаткич бор, холос. Асосий вазифа бюртмачиларга шартнома асосида маҳсулотни тўла етказиб бериш, шу асосда фойда кўриш, ишлаб чиқариш қувватини ўзлаштириш, социал, маданий-маиший тадбирларни изчил амалга оширишдан иборатдир.

Аслида илгари ҳам юқоридагидек вазифалар бор эди. Аммо ҳаммаси юқори ташкилотлар томонидан пландаштирилиб, бирлашмадан унинг ижроси талаб этиларди. Корхонанинг ички имкониятлари ва ишнинг пировард натижаси ҳаммани ҳам қизиқтирмасди. Ҳозир эса планлаштиришга юқори ташкилотлар кўп ...

...да советободликлар ҳам иштирок этишди. Ярмаркада савдо ташкилотлари анчагина маҳсулот шартномаси тузишди. Натижада 1988 йил учун анча иш планига эга бўлиндик. Бу йил 35 турда маҳсулот тайёрланади. Улардан 18 таси янги маҳсулотдир. Савдо ташкилотлари билан ...

...да бу ташкилотларга 1 миллион 300 мингдан ортиқ тўқимали портфели ва ранец жўнатилади.

Янги усулнинг шартига кўра, ишлаб топилган фойданинг бирлашма ихтиёрида қолади ... ишга қараб ... ишчиларнинг ... самарадорлиги ... ривожлантиришга ва рекон...

...рилияти. Эски модел — универсал аптечкани тайёрлашни эса ишлаб ... ...

Коллектив — ягона соҳиб

...хамкорлик янада мустаҳкамланади.

— Бирлашмамиз ўқувчилар портфели ва ранец (эса ...) иқтисодий ... республикамизда ягона корхонадир, — дейди бош директор ўринбосари И. Қаимов. — Биз республика бўйича 64 та буюртмачи-савдо ташкилоти билан алоқа ... биз ... Улар орасида 5 та йирик буюртмачи бор. «Узкульторг»га қарашли Тошкент, Самарқанд, Жиззах, Фарғона, Андижон областларидаги савдо базалари ва «Ўзбекбирлашув»нинг савдо базаси билан шартнома тузилди. Ўтган йилнинг ...

...струкцияшига 132 минг. ... коллектив аъзоларини моддий рағбатлантиришга 288 минг сўм ... хўжалиги ва болалар боғчасига 318 минг, ... 10 минг сўм ажратилганди. ... 260 квадрат метрдан иборат 5 та янги уйни кўришга олишди.

Ишлаб чиқаришни ривожлантириш ... сарфланди. ... механизациялаштиришга ... ...

...86 процентини ташкил этади. Маънавий эскирган 170 минг сўмлик дастгоҳлар ишдан олиниб, ... 174 квадрат метр майдон ... ...

— Маҳсулот сифатини яхшилашга ... дейди И. Қаимов. Буюртмачи ... талабига кўра ... ...

...умумий ишлаб маҳсулот турларининг 40 процентини ташкил этади.

Корхона янада самаралироқ ишлаши учун Ўзбекистон ССР Енгил саноат министрлигининг амалий ёрдами керак. Масалан, бирлашмадаги ... дастгоҳларнинг ўртача ... 30 йилни ташкил этади. Янги техника бевосита ... 30 ... ...

Хом ашё ва материаллар таъминоти ёмон. Айниқса, Фарғона ... фурнитура-пластмасса ...

Давлат корхонаси (бирлашмаси) тўғрисидаги СССР Қонуни ... Ушбу ... моддий ... ...

С. АБДУРАҲИМОВ, «Совет Ўзбекистони» жамоатчи мухбири.

• Газета ва атеистик тарбия

Қайта қуриш — ғоявий эътиқодли, ахлоқий ва маънавий баркамол кишиларнинг иши. Партиямиз совет кишиларида социалистик жамият аъзоларига хос фазилатларни, актив ҳаётий позицияни шакллантиришга катта аҳамият бераётганлигининг боиси шунда.

Янги инсонни тарбиялаш, кишилар онгидаги эскилик сарқитларига, олға томон ҳаракат қилишимизга ҳалақит берувчи иллатларга қарши муросасиз кураш олиб боришда матбуотнинг роли ўсиб бормоқда. Бу соҳада «Хоразм ҳақиқати» область газетаси қандай иш олиб боряпти?

ЖАНГОВАРЛИК ҚАНИ?

Кейинги даврда газетада атеистик мавзу анча кенг ўрин оляпти. Қатор актуал, ўқимишли материаллар берилаётир. Атеистик пропагандада ... ...

...вет турмуш тарзини қарор топтириш, янги анъаналарни турмушга сингдириш йўлидаги ибратли ишлар, мавжуд камчиликлар тўғрисида ҳикоя қилинади.

...матик доираси кенгайиб, уларда таъсирчанлик, ҳужумкорлик бирмунча ошди. Ўтган йили газетада атеистик мавзуга оид қатор подборка ва корреспонденциялар, диний урф-одатларнинг реакцион моҳиятини очиб берадиган илмий мақолалар эълон қилинган. Улар орасида журналист А. Отажоновнинг «Хурофот излидзи чиркин» сарлавҳали мақоласи газетхонларнинг эътиборига сазовор бўлди. Унда Боғот районида ... ...

Газетада атеистик тарбия масалаларини ёритишга алоҳида эътибор берилаётганлиги, бу мавзудаги материалларга салмоқли ўрин ажратилаётганлиги шубҳасиз. Аммо ...

Жамоатчи мухбир О. Абдуллаевнинг «Атеистик саводхонлик сари» ... ...

Битта мисол: педагог О. Матжоновнинг «Хужумкорлик, ошкоралик зарур» сарлавҳали мақоласида Урганч районидаги Бекобод қишлоғида ... ...

«Онлада атеистик тарбия» ва «Атеистларни тарбиялайлик» сарлавҳали мақолалар ... ...

...ўтилган натижани бериш қийин, албатта.

Шунингдек, С. Соловеннинг «Атеистик мавзуда» рубрикаси остида берилган «Хаёл ва ҳақиқат», И. Нажимовнинг «Анъана қарор топди» сарлавҳали мақолаларида ... ...

Шу факт ажабланарлики, партия ташкилотларининг атеистик тарбияни ташкил этиш соҳасидаги тажрибалари газетада ўз ифодасини топмаётир. ... ...

Ф. ЗОҲИДОВ, «Совет Ўзбекистони» мухбири.

«ПЛАНЕТА ОВОЗИ»

БАРЧА МИНТАҚАЛАРДАН ОЛИНГАН ЯНГИЛИКЛАР

Янги, оммабоп ижтимоий-сиёсий, безакли «Эхо планеты» («Планета овози») ҳафталик журнали саҳифалари ўқувчи ўз уйида нотинч оламнинг кўп қиррали, ранг-баранг ҳаёт манзарасини гавдалантиради. ТАСС ва СССР Журналистлар союзи биргаликда чиқараётган бу журнал ... ...

— Жаҳондаги энг йирик бешта агентликдан бири бўлган ТАСС, ... — дейди ТАССнинг бош директори С. Лосев. — Ҳар куни ТАССнинг ахборот конвейеридан етти тилда 4 миллиондан кўпроқ сўз ўтади. ... «Правда» форматидаги 750 газета саҳифаси ... ...

«Планета овози» ўз ўқувчисини ... ...

Ҳамсуҳбатимиз китоб жавонидан ... ...

...ротлар ҳамда вазият қалтис бўлиб турган жойлардан ... журнал ... ...

— Журнални чиқариш технологиясининг ... — деб изоҳ берди С. Лосев. ...

Мақола пировардида иншки бир нарса ... «Планета овози» журналига обуна 1988 йилнинг январь ойи ... ...

ТУЗАТИШ

Газетанинг шу йил 3 январь сонида эълон қилинган «Чуқур таҳлил, ошкора танқид» сарлавҳали мақоланинг ... ... «Соҳиларнинг ... Мухторов ... Хатога ва айрим ноаниқликларга йўл қўйган газета мухбири А. Хуранбоев билан редакция ... ...

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг пленуми олдидан

САЙЛАБ ҚЎЙИЛАДИГАН ПАРТИЯ ОРГАНЛАРИ ҲИСОБОТИ — ҚАЙТА ҚУРИШ ИМТИҲОНИ

Бутун партияда бўлаётгани каби республика партия ташкилотида партия комитетларининг пленумлари ва коммунистларнинг йиғилишлари бўлиб ўтмоқда. Уларда сайлаб қўйиладиган органларнинг қайта қуриш ишига раҳбарлик бўйича ҳисоботлари муҳокама қилинмоқда. Ҳозирги ҳисоботларнинг энг муҳим хусусияти шундаки, улар партия ва мамлакат учун жуда масъулиятли даврда ўтмоқда. КПСС Марказий Комитетининг 1987 йил октябрь Пленумида, КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачевнинг Москвада ўтказилган тантанали мажлисдаги докладида шундай хулосага келиндики, қайта қуришнинг ғоявий-назарий ва ташкилий платформасини ишлаб чиқиш, йўналишлар ҳамда иш услубларини танлашдан иборат қайта қуришнинг биринчи босқичи асосан поёнига етказилди. Эндиликда янги, иккинчи босқич бошландики, унинг асосий вазифаси қайта қуриш сиёсатини, қабул қилинган қарорларни амалий ишларда қарор топтиришдан иборатдир.

Ҳисоботларнинг сиёсий аҳамияти, деб таъкидланган эди КПСС Марказий Комитетининг шу масала бўйича қарорида, барча бўғинларда, партиянинг барча даражаларида ишни янада авж олдириш зарурлиги, бир қатор партия комитетлари ҳаётий жараёнлар жўшқин ривожидан орқада қолаётганлигини бартараф этиш билан белгиланади. Ҳисоботлар давомида, дейилди КПСС Марказий Комитетида яқинда бўлиб ўтган кенгашда, ҳар бир коммунист, ҳар бир партия ташкилоти жиддий имтиҳондан ўтиши, замонага ва қайта қуриш талабларига мос бўлиш имтиҳонини халоллик ва ошкоралик билан топшириши керак. Бўлиб ўтаётган ҳисоботлар шунчаки расмиятчилик, навбатдаги кампания эмас. Улар партия барча аъзоларининг, унинг барча кадрларининг активлигини янги куч билан ошириш, улардан кўпчилигини турғунлик ва лоқайдлик ҳолатидан халос этиш, қайта қуриш иши учун улар масъулиятини оширишда таъсирчан восита бўлиб қолиши керак.

Ана шу талаблардан келиб чиқиб, ҳисоботларга тайёргарлик ва уни ўтказишнинг барча босқичларида Ташкилий-партиявий ишлар бўлими бу борадаги ишларга мақсадга йўналтирилган ҳолда раҳбарлик қилишга, пленумлар ва йиғилишлар ўрганиш бўлиб қолган ўта ташкилотчилик ва формализм изларига тойиб кетишига йўл қўймасликка ҳаракат қилди.

Бўлимнинг таклифи бўйича барча область партия ташкилотларида семинарлар, партия ходимлари ва активлари билан кенгашлар ўтказилиб, уларда ҳисоботларнинг аҳамияти тушунтириб берилди, ҳисоботларни тайёрлаш ва ўтказишнинг аниқ хусусиятлари кўриб чиқилди. Республика активи ва Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети аппарати ходимларидан иборат катта группалар пленумлар ва йиғилишларни тайёрлашга амалий ёрдам бериш ва ҳисоботларни ўтказишда бевосита қатнашиш учун жойларга юборилдилар.

Ҳисоботларнинг бориши Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетида мунтазам таҳлил қилиб турилди, йўл қўйилган хато ва камчиликларни аниқлаш ва кейинчалик уларнинг такрорланмаслиги учун бўлим оператив тадбирлар кўриб борди. Бошланғич даврда ҳисоботларни ўтказишда шошма-шошарлик, расмиятчилик ҳолатларига дуч келинди. Ана шунда Навоий, Сурхондарё, Тошкент ва бошқа областларнинг партия комитетлари бўлимнинг тавсияси бўйича кўпгина партия ташкилотларида йиғилишлар ўтказишни тўхтатишди, ҳисоботлар қўйилган мақсадга эришишни таъминламагани учун 184 та партия ташкилотида уларни қайтадан ўтказиш таклиф қилинди. Ҳозирги вақтга келиб, область партия комитетларининг 12 та пленуми бўлиб ўтди, шаҳар ва район партия комитетлари пленумларини ўтказиш ҳам асосан тугалланай деб қолди. Бошланғич партия ташкилотларининг 95 процентдан зиёдроғида партия комитетлари ва партия бюролари қайта қуришга раҳбарлик бўйича ишлари тўғрисида ҳисобот бердилар.

Кўпгина пленумлар ва мажлисларни тайёрлашга ижодий ёндашув, сайлаб қўйиладиган органлар фаолиятини таҳлил қилишга ишдан хабардор коммунистларнинг кенг доирасини жалб этиш, мумкин қадар рўй-ростлик ва ошкоралик билан ажралиб турди. Ана шу мақсадларда анкеталар тарқатилди, докладларнинг тезислари олдиндан муҳокама қилинди. Оддий коммунистлар ва қуйи активларнинг таклифлари умумлаштирилди, газеталарда махсус рубрикалар жорий қилинди.

Буларнинг ҳаммаси партия ташкилотларида тегишли муҳитни яратиш, пленумлар ва йиғилишларни тайёрлашга коммунистлар, меҳнаткашлар эътиборини қаратиш имконини берди. Кўп ҳолларда пленумлар ва йиғилишларнинг ўзи коммунистларнинг активлиги ўсганлиги, муҳокама қилинаётган масалаларга уларнинг манфаатдорлик билан ёндашганликлари сезилиб турди. Ўрта ҳисобда пленум ва йиғилишлар қатнашчиларидан ҳар тўрт кишидан бири музокарага чиқди.

Ҳисоботлар сайлаб қўйиладиган органлар аъзоларига нисбатан талабчанлик ўсганлигини ҳам кўрсатди. 617 та партия комитети ва бошланғич партия ташкилотининг партия бюролари фаолияти қаноатланарли эмас деган баҳони олди. Ҳисоботлар давомида партия комитетлари ва партия бюроларининг 6 минг аъзоси, шаҳар ва район партия комитетлари бюроларининг 73 аъзоси янгиланди. Бошланғич партия ташкилотларининг 1032 секретари қайтадан сайланди. Ишдаги камчиликлари учун район партия комитетларининг саккиз секретари ва шаҳар партия комитетининг 2 секретари бюро составидан чиқарилди.

Янгиер шаҳар партия комитети пленуми қатнашчилари бошланғич партия ташкилотларига раҳбарликдаги жиддий камчиликлар, ишнинг маъмурий-тазйиқ ўтказиш услубидан, кабинетда ўтириб ишлаш услубидан воз кеча билмаганликлари учун секретарларни, бюро аъзоларини қаттиқ танқид қилдилар. Буларнинг ҳаммаси, пленум қатнашчиларининг сўзларида таъкидланганидек кўп жиҳатдан шаҳар партия комитети аппаратидаги носоғлом вазият шаҳар партия комитетининг иккинчи секретари Н. С. Собировнинг сиёсий калтабинлиги ва нотўғри хулқ-атвори оқибатидир. Хизмат мавқеида суиистеъмолликларга йўл қўйганлиги, ишда коллегиалик принципларини бузганлиги учун пленум уни иккинчи секретарь вазифасидан озод қилди ва шаҳар партия комитети составидан чиқарди.

Коммунистик район партия комитети пленумида соғлиқни сақлашга партиявий раҳбарликда жиддий камчиликларга йўл қўйилганлиги таъкидланди. Пленум қатнашчилари медицина кадрларини танлашга эътиборсизлик, район соғлиқни сақлаш муассасаларида қарор топган масъулиятсизлик ва лоқайдлик ҳолатларини район партия комитетининг секретари Н. А. Кузнецованинг ишга совуққонлик билан қараши, соғлиқни сақлаш масалалари билан шуғулланишдан ўзини четга олганлиги оқибати эканлигини адолатли танқид қилдилар. Пленум уни район партия комитети секретари ва бюро аъзоси вазифаларидан озод қилди ва бюронинг бошқа аъзолари диққат эътиборини топширилган иш участкаларида реал қайта қуриш учун ўзига ва бошқаларга талабчан бўлиш, масъулиятни чуқур ҳис қилишга қаратди.

Сайлаб қўйиладиган органлар составини ўзини бадном қилган ёки ишни барбод этган ходимлардан қатъиятлик билан тозалаш заруратидан келиб чиққан бу тадбирларгина коммунистларнинг принципиаллиги ва талабчанлиги ўсганлигини кўрсатувчи ягона ҳолат эмас. Ҳисоботлар давомида партия комитетлари ва партия бюроларининг бошланғич партия ташкилотларининг сайлаб қўйиладиган органлари аъзоларининг кўпчилиги ўз фаолиятларига талабчанлик, партиявий принципиаллик билан берилган баҳони олдилар. Фақат шаҳар ва район партия комитетлари секретарларининг адресига 964 та танқидий фикр ва таклифлар айтилди.

Кўпгина пленум ва йиғилишларда сайлаб қўйиладиган органлар аъзоларининг раҳбар кадрларнинг нокамтарлик қилишларига, партия интизомини бузишларига нисбатан келишувчилик қилаётганликлари қаттиқ танқид қилинди, иқтисодий ва социал ривожланиш планларини амалга оширишдаги қолоқлик, хўжалик юритишнинг янги усулларига ўтишдаги камчиликларнинг сабаблари очиб ташланди.

Партиявий иш услубини такомиллаштириш, раҳбарликнинг сиёсий методларини тезроқ эгаллаб олиш зарурлиги масалаларига ҳам кўп эътибор берилди. Чунончи, Чуст район партия комитети пленумида секретарлар, бюро аъзолари ҳали ҳам раҳбарликнинг қоғозбозлик-бюрократик ва тазйиқ ўтказиш услубидан халос бўлмаганликлари кўрсатиб ўтилди. Олтиариқ район партия комитети пленуми қатнашчилари бюро кўпдан-кўп кенгашлар ва мажлислар ўтказишга берилиб кетганлигини, унинг партия ташкилотлари ва меҳнат коллективлари билан алоқаси суст эканлигини танқид қилдилар. Оқолтин, Боғот, Конимех ва бошқа район партия комитетларининг пленуми қатнашчилари секретарлар, партия комитетларининг бюро аъзолари кабинетдан чиқмай ишлаш услубидан воз кечолмаётганликларини рўй-рост кўрсатиб ўтишди.

Бошланғич партия ташкилотлари йиғилишларининг кўпчилигида унинг қатнашчилари партия комитетлари ва партия бюроси составига сайланган коммунист-раҳбарларнинг ишига принципиал баҳо бердилар. Чунончи Андижон область Олтинкўл районидаги Свердлов номли колхоз партия йиғилишида партия комитети аъзоси колхоз раиси К. Нишонова хўжаликка раҳбарлик қилишда маъмурий-буйруқ бериш услубига мойил эканлиги, меҳнатни ташкил этиш ва рағбатлантиришнинг прогрессив формаларини жорий қилиш тўғрисида кам қайғуриши кўрсатиб ўтилди. Буларнинг ҳаммаси пахта, мева, узум ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари тайёрлаш планлари бажарилмаслигига олиб келди. Қўнғирот магистраль газ қувурлари линия-ишлаб чиқариш бошқармаси бошланғич партия ташкилоти йиғилишида партия бюроси аъзоси, бошқарма бошлиғи Н. В. Иванов танқидни оғриниб қабул қилишлиги, юқори унум билан меҳнат қилиш ва ишчиларнинг дам олиши учун зарур шарт-шароитларни яратиш ҳақида етарли ғамхўрлик қилмаслиги кўрсатиб ўтилди.

Шуниси характерлики, кўпгина пленум ва йиғилишлар сайлаб қўйиладиган органлар фаолиятига умумий баҳо бериш билангина кифояланмадилар. Масалан, Хазорасп районидаги Жданов номли колхоз партия йиғилишида партия комитети аъзоларининг ҳаммасига берилган характеристикалар тасдиқланди. Бекобод шаҳар партия комитети пленумида бюро ҳисоботи бўйича қабул қилинган қарорда ҳар бир бюро аъзосининг фаолиятига баҳо берилди ва уларнинг шахсан бажарадиган вазифалари белгилаб қўйилди.

Шундай қилиб, аксарият партия ташкилотларида ҳисоботлар талабчанлик, етилган муаммоларни ошкоралик вазиятида ишчанлик руҳида муҳокама қилишни таъминлашга муваффақ бўлинди.

Шу билан бир вақтда Марказий Комитетнинг Ташкилий-партиявий ишлар бўлими айрим партия комитетлари фаолиятида расмиятчилик ва ўта ташкилотчиликка берилиб кетишни бартараф этолмади. Пленумлар ва йиғилишларнинг ҳаммаси ҳам коммунистлар ва меҳнаткашлар кенг табақаси активлигини янада оширишнинг таъсирчан воситаси бўлишига эриша олмади. Бир қатор партия комитетлари ва ташкилотларининг сайлаб қўйилган органлари қайта қуришга раҳбарлик бўйича ўз ҳисоботларига одатдаги шунчаки бир тадбир деб қарашди, партия ташкилотларида ҳисобот йиғилишлари меҳнат коллективлари ҳаётининг барча томонларини қайта қуриш бўйича ўтказилаётган ишнинг талабчан кўриги бўлиб қолишини таъминлай олмадилар.

Кўпгина партия ташкилотлари ўрганиб қолинган сийқа йўлдан боришди. Ҳисоботларнинг мазмуни ишлаб чиқариш фаолияти тўғрисидаги ахборотдан иборат бўлиб қолди, социал масалаларни эътибордан тушириб қолдирдилар. Инсон омили, унинг ижодий потенциали масалаларига эътибор бермадилар. Баъзан «қайта қуриш» сўзи жорий вазиятни ифодалаш маъносида янгради, докладларда ҳам, маърузачиларнинг сўзларида ҳам янгиланиш тушунчаси ривожлантирилмади ва етарли далилланмади. Наманган область алоқа бошқармаси, Шеробод районидаги Хўжакент туз кони, Чироқчи районидаги Ф. Хўжаев номли совхоз, Ғазалкент сут заводи, Фарғона район маиший хизмат комбинати ва бошқа партия ташкилотларида ана шундай ҳолат рўй берди.

Навоий областининг Нурота ва Томди район партия комитетлари пленумлари ҳам эскича қолипда ўтди. Докладчилар ва маърузачилар халқ хўжалиги тармоқларида йўл қўйилган камчиликларни қайд этиш билангина чекланишди. Оғир иқтисодий вазият ва планларнинг барбод бўлиши учун бутун масъулият фақат хўжалик раҳбарлари гарданига ортилди. Ана шу партия комитетлари бюролари сиёсий раҳбарлик органлари сифатидаги ўз вазифаларини бажаришларини таъминлаш бўйича тадбирлар ишлаб чиқилмади.

Бир қатор докладлар ва маърузаларда танқид шунчаки хўжакўрсинга янгради, баъзан бир томонлама характерда бўлиб, ишни яхшилашга қаратилган таклифлар айтилмади, кўпинча танқид адрессиз бўлди. Чунончи, Андижон область Москва район партия комитети пленумида камчиликлар тўғрисида умумий қилиб кўп гапирилди, бироқ биринчи секретарь Х. Исмонов адресига биронта ҳам танқидий гап айтилмади, гўёки у район партия ташкилотига раҳбарликка сира алоқаси йўқдек. Қорақалпоғистонда бўлиб ўтган 9 та шаҳар ва район партия комитетларининг пленумларида секретарлар адресига бор-йўғи 4 та танқидий фикр айтилди. Қўнғирот, Ургут, Чортоқ, Пешку район партия комитетларининг пленумларидаги маърузаларда яна тайёрга айёрлик майллари янгради, ўз ишини танқидий таҳлил қилиш ўрнига хўжалик характеридаги кўпдан-кўп илтимослар ўртага ташланди.

Фарғона шаҳар партия комитети, Қумқўрғон район партия комитети пленумлари корхоналарни хўжалик юритишнинг янги шароитларида ишлашга тайёрлашда партия комитетларининг бюроларининг ролини тўла равишда очиб беролмадилар. Уй-жой проблемасини жадаллик билан ҳал этиш, Озиқ-овқат программасини амалга оширишда муҳим омил бўлмиш ёрдамчи хўжаликларни ривожлантириш масалаларига лозим даражада эътибор бермадилар.

Ташкилий ва сиёсий ишларни қайта қуриш, ички партиявий демократияни ривожлантириш масалаларига ҳамма жойда ҳам зарур даражада эътибор берилмади. Бу масалалар бўйича Жиззах, Қашқадарё, Сурхондарё ва Фарғона областлари шаҳар ҳамда район партия комитетлари пленумларида таклифлар кам киритилди. Бир қатор шаҳар ва район партия комитетлари пленумлари бошланғич партия ташкилотларига раҳбарликни такомиллаштириш, қайта қуриш учун курашда уларнинг жанговарлигини ошириш, коммунистларнинг авангардлик ролини кучайтириш масалаларини эътибордан четда қолдирдилар.

Ҳисоботлар юксак принципиаллик, камчиликларга муросасизлик муҳити министрликлар ва идораларнинг кўпгина бошланғич партия ташкилотларида ҳали қарор топмаганлигини кўрсатди. Ўзбекистон ССР Автомобиль йўллари қуриш ва ундан фойдаланиш, Социал таъминот министрликлари, республика Ҳунар-техника таълими давлат комитети, Гражданавиацияси республика бошқармаси аппаратларининг партия йиғилишларида кўтарилган масалалар тармоқларни ривожлантиришнинг умумий муаммолари ҳақидаги гап-сўзларни эслатди. Мана шулар ва бошқа партия ташкилотларида тармоқлардаги аҳвол учун аппарат масъулиятини ошириш бўйича партия бюролари ишнинг усул ва услублари амалда очиб берилмади. Улардаги кўпгина докладлар ва нутқлар берилаётган таърифларнинг силлиқлиги, ҳеч кимга қаттиқ тегмаслиги, ўткир масалаларни четлаб ўтишга интилиш билан ажралиб турди, министрликлар ва идораларнинг коммунист раҳбарлари, коммунистлар қайта қуришга раҳбарлик қилишни ишониб топширган партбюролар аъзолари шаънига танқидий фикр-мулоҳазалар кам айтилди.

Ҳисоботларнинг дастлабки натижалари уларни ўтказиш пировардида ҳар бир партия ташкилотидаги ишлар аҳволи ҳам айни пайтда улар ҳал этадиган вазифалар ҳам янада равшанроқ, янада аниқроқ маълум бўлганлигини кўрсатди. Кўпгина партия комитетлари ва партия ташкилотлари қайта қуриш учун курашда муҳим одим ташладилар. Энди ана шу белгиланган маррадан олға қараб ҳаракат қилиш зарур.

Ҳозирги пайтда Ташкилий-партиявий ишлар бўлими бўлиб ўтган ҳисоботларни, мана шу йиғилишлар давомида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, республика бошқа органларига шанига билдирилган таклифлар ва танқидий мулоҳазаларни таҳлил этмоқда. Биз партия комитетларининг куч-ғайратини ҳисоботлар юзасидан қабул қилинган қарорларни конкрет ҳаракатларга айлантиришга, пленумлар ва йиғилишларни ўтказишга тайёргарлик кўриш ва уларни ўтказиш билан боғлиқ жараёнда юзага келган ошкоралик ва ростгўйлик, талабчанлик ва жанговарлик муҳитини мустаҳкамлашга, уларни ҳар бир партия ташкилотининг кундалик ҳаёти ва фаолияти нормасига айлантиришга ҳаракат қилмоқдамиз. Мана шу вазият Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бюросининг ҳисоботига тайёргарлик кўришда асосий йўналишни белгилаб беради. Ҳисоботлар республика партия ташкилотидаги ишларнинг аҳволини чуқурроқ таҳлил этиш, ўз ишимиздаги нуқсонларни кўра олиш имконини берди. Ташкилотчилик ва сиёсий ишларни қайта қуриш муаммоларига янгича назар ташлаш билан қуроллантирди. Буларнинг ҳаммаси шубҳасиз, Марказий Комитетнинг бўлажак пленумида ҳар томонлама талабчанлик билан муҳокама этилади.

Ташкилий-партиявий ишлар бўлими Марказий Комитет Бюроси ҳисоботига тайёргарлик кўриш жараёнида бир қатор партия комитетлари пленумларини тайёрлашда тўпланган қизиқарли тажрибалардан ҳар томонлама фойдаланишга интилмоқда. Чунончи, Марказий Комитет аъзоларининг катта группаси ёрдамида жойларда Бюронинг республика партия ташкилоти фаолиятига оид энг муҳим муаммолари бўйича қарорлари қандай бажарилаётганлиги текширилди. Тошкент олий партия мактаби олимлари ва ўқитувчилари иштирокида салкам икки минг нафар бошланғич партия ташкилотлари ва партия комитетлари аъзоларининг, Марказий Комитет аъзолари ва аъзолигига кандидатлардан, Ўзбекистон Компартияси Ревизия комиссияси аъзоларидан 276 кишининг фикр-мулоҳазалари анкеталар ёрдамида сўраб чиқилди. Мана шу сўраб чиқиш давомида биз партия ички демократиясини, ошкораликни янада ривожлантириш, экономикада ва социал соҳада қайта қуриш жараёнларига сиёсий раҳбарликнинг усул ва услубларини такомиллаштириш, хўжалик юритишнинг янги методларини жорий қилиш бўйича кўпгина қизиқарли таклифларни олдик. Ушбу таклифларни, шунингдек, республика партия ташкилоти барча бўғинларида ўтказилган ҳисоботлар чоғида билдирилган танқидларни ҳисобга олиш бизга қайта қуришнинг туб йўналишларида ўз ишимизни янада пухтароқ ташкил этиш имкониятини яратади.

Марказий Комитетнинг Ташкилий-партиявий ишлар бўлими ҳисоботлар ўтиб бўлгандан сўнг ўз ишининг бутун оғирлик марказини жойларга кўчиришни, республика партия комитетлари ва ташкилотлари фаолиятининг усули, услуби ва шаклларини қайта қуришнинг янги босқичи талабларига тезроқ мос келтириш учун ёрдам беришни ўз вазифаси деб билади. Ҳисоботлар демократиялашни ва ошкораликни ривожлантиришда, экономикада ва социал соҳага раҳбарликнинг сиёсий методларини қарор топтиришда, ижобий тажрибаларнинг янги зарраларини топиш ва умумлаштиришда ёрдам берди. Бўлим ана шу илғор тажрибаларни оммалаштиришга сусткашлик қилди. Ваҳолонки, бугунги кунда бу тажрибалар ҳаммамизнинг мулкига айланиши лозим. Пленумлар ва йиғилишлар бизга республика партия ташкилотидаги қайси бўғинлар депсинаётганлигини, қайта қуриш жараёнларига халақит бераётганлигини, қайси участкаларда қолоқликка барҳам бериш учун куч-ғайратларни кескин кўпайтириш зарурлигини очиқ-равшан кўрсатди.

Бўлимнинг партиявий раҳбарликнинг асосий бўғини — кадрлар билан ишлаш соҳасидаги иши ва бу соҳадаги аҳвол ҳозирча бизни тўла-тўкис қониқтирмайди. Тўғри, кейинги йилларда кадрлар составини жиноятчи ва ўзини бадном қилган шахслардан тозалаш, партия, совет, хўжалик раҳбарлигининг барча участкаларини партия ишига содиқ бўлган юқори малакали, софдил кишилар билан мустаҳкамлаш бўйича анчагина ишлар қилинди. Бу ишларнинг натижасини биз энг аввало, кўзга ташланаётган ижобий ўзгаришларда, республикадаги маънавий-сиёсий муҳитни соғломлаштиришда ҳис этмоқдамиз. Шунга қарамай ҳисоботлар шуни кўрсатдики, бўлим ҳозирча кадрлар билан ишлашда, биринчи навбатда халқ хўжалигининг муҳим участкаларига замон талабига жавоб берувчи, қайта қуриш вазифаларини ҳал этишга қодир бўлган кадрларни танлаш ва жой-жойига қўйиш ишини қайта қура олмади.

Таҳлиллар область, шаҳар, район партия комитетлари, Марказий Комитетнинг Ташкилий-партиявий ишлар бўлими изчил, принципиал йўлни ҳамма соҳада ва ҳамма вақт ўтказиб кела олмаганликларини кўрсатмоқда. Бир қатор пленумлар ва йиғилишларда партия комитетларининг йўл қўйиб бериши натижасида ўзини бадном қилган шахсларнинг айримлари яна раҳбарлик лавозимига кўтарилганлиги, кадрлар масаласида демократия ва ошкоралик механизми охиригача созланмаганлиги ҳақли равишда уқтириб ўтилди, кадрлар резерви билан ишлаш суст йўлга қўйилганлиги, баъзан эса раҳбарлик лавозимларига сайлаш ва тайинлашда кечириб бўлмас даражада шошқалоқликка йўл қўйилганлиги таъкидлаб ўтилди. Айрим ташкилотларда, масалан, Андижон область Комсомолобод район партия комитети пленумида бўлганидек, пленумлар ва йиғилишларнинг кўпгина қатнашчилари мансабдор кишиларнинг обрў-эътибори олдидаги журъатсизлик тўсиғидан сакраб ўта олмаётганликларини, ишни барбод қилган ходимларга принципиал баҳо бера олмаётганликларини, кузатувчилар позициясини эгаллашни афзал кўрганликларини, бу эса мана шу участкада жиддий нуқсонлар борлигини кўрсатди.

Марказий Комитетнинг Ташкилий-партиявий ишлар бўлимида бошланғич партия ташкилотлари фаолиятига раҳбарлик қилишда жиддий нуқсонлар ҳам борлигини айтиб ўтиш лозим. Ҳисоботлар бу йўналишда нималарни кўрсатди? Энг аввало, кўпгина партия комитетлари қуйи партия бўғинларидан ажраган ҳолда ишламоқдалар. Пассивликни бартараф этиш, қуйи партия бўғинларининг жанговарлиги ва ташаббускорлигини ривожлантириш учун таъсирчан чора-тадбирлар кўрмаяптилар. Юқорида таъкидлаб ўтилганидек, раҳбарликнинг қоғозбозлик ва кабинетда туриб, телефон орқали иш олиб бориш услуби ҳанузгача устунлик қилмоқда. Иккинчи томондан эса кўпгина жойларда бошланғич партия ташкилотлари фаолиятини ортиқча регламентлаштиришга ва муайян қолипга солиб қўйишга интилиш кўзга ташланмоқда. Партия ташкилотлари секретарлари ва партия группаси ташкилотчиларининг ўқувини тубдан яхшилаш талаб қилинади. Таълимнинг ягона системаси йўқлиги, партия ташкилотлари фаолиятидаги илғор тажрибаларни умумлаштириш ва оммалаштириш йўлга қўйилмаганлиги ишга салбий таъсир қилмоқда.

Ташкилий-партиявий ишлар бўлими шу муносабат билан ўзининг бошланғич партия ташкилотлари билан ишлаш практикасини анча кенгайтиришни, уларга бевосита жойларнинг ўзида конкрет амалий ёрдам кўрсатишга алоҳида аҳамият беришни кўзда тутмоқда. Ҳисоботлар давомида ўз фаолияти учун қониқарсиз баҳо олган партия ташкилотларининг сайлаб қўйиладиган органларига катта эътибор берилади. Бўлим орадан бирмунча вақт ўтгач, ана шундай ташкилотлардан баъзилари ўз фаолиятини қандай қайта қураётганлигини ўрганишни, уларга йиғилиш давомида қаттиқ танқидга учраган партком ва партбюро аъзоларининг ҳисоботларини вақти-вақти билан эшитиб туришни тавсия қилишни мақсадга мувофиқ деб ҳисоблайди.

Ҳисоботлар сайлаб қўйиладиган партия активлари билан ишлаш масалаларига ҳам янгича қарашга бизни мажбур этди. Область, шаҳар, район партия комитетлари кўпгина аъзоларининг ана шу партия комитетлари бюроларининг ҳисоботларини муҳокама қилиш чоғида тутган пассив, лоқайд позицияси кўпинча уларнинг фаолияти фақат ялпи мажлислардагина қатнашиш билан чеклаб қўйилганлигининг, уларнинг конкрет топшириқларни бажаришга жалб этилмаслигининг, партия ишлари практикасини умумлаштиришдан, таклифларни тайёрлашдан четда қолаётганликларининг оқибатидир. Бунда Марказий Комитетнинг Ташкилий-партиявий ишлар бўлими ҳам кўп жиҳатдан айбдордир. Сайлаб қўйилган партия активлари аксарият қисмининг пассивлигига олиб келган бундай аҳвол тубдан ўзгартирилиши лозим. Сайлаб қўйилган активлар билан ишлашнинг 1988 йил плани ишлаб чиқилган. Унда бу активларни олдинда турган вазифаларни рўёбга чиқаришда кенгроқ иштирок этишларини таъминлаш юзасидан конкрет чора-тадбирлар белгиланган. Айни пайтда жойлардаги партия комитетлари сайлаб қўйиладиган органларнинг кўп сонли аъзолари армиясини амалий фаолиятга активроқ жалб этишлари лозим. Чунки улар қайта қуришнинг энг қудратли, реал резервларидан биридир.

Амалга ошириладиган барча ишларда аввалгидек, бошланғич партия ташкилотлари, улар фаолиятининг таъсирчанлиги ва самарадорлигини оширишга зўр бериладн. Шу муносабат билан биз бошланғич партия ташкилотлари жанговарлиги кўригини ўтказишга катта умид боғламоқдамиз. Кўрик бу йил республикада ҳамма жойда кенг оммалашади.

Қайта қуришда Советлар, касаба союзлари, комсомол, ветеран активлар, бошқа жамоат ташкилотлари имкониятларидан янада фаолроқ фойдаланиш вазифаси турибди. Чунки жамиятимизни янада демократиялаш ишида уларнинг роли борган сари ошиб боради.

Шундай қилиб, сайлаб қўйиладиган органларнинг ҳисоботлари биз учун омма ўртасида олиб борилаётган сиёсий ишларнинг усули ва услубларини қайта фикрлаш, танқидий таҳлил этишда, республика партия ташкилотининг қайта қуриш жараёнларини чуқурлаштиришда барча бўғинларнинг конкрет ҳаракат программасини ишлаб чиқишда муҳим босқич бўлди. Партия комитетлари, бошланғич партия ташкилотларининг парткомлари ва партбюролари партия XXVII съезди қарорларини бажара бориб, КПСС XIX Бутуниттифоқ конференциясини кутиб олиш учун тайёргарлик кўриш жараёнида партия сиёсатини амалга ошириш учун курашда фаоллик, жанговарлик, фидокорлик намуналарини кўрсатадилар, деган фикр бу йўналишда етакчилик қилишига шубҳа йўқ.

П. В. ДОГОНКИН,

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Ташкилий-партиявий ишлар бўлимининг мудири.

ДУНЁ ВОҚЕАЛАРИ

ХАБАРЛАР ОҚИМИДАН

◆ **ПРАГА.** Прагадаги Клемент Готвальд музейида очилган «Февраль ва ҳозирги замон» кўргазмаси музаффар февралнинг 40 йиллигига бағишланди. Кўргазманинг бешта бўлими 1945 йилдан ҳозирги кунгача бўлган даврни ўз ичига олган. Экспозицияда намойиш қилинган тарихий ҳужжатлар ва фотосуратлар Совет Армияси озод этган Чехословакиянинг урушдан кейинги дастлабки йиллари тўғрисида ҳикоя қилади, ЧССР меҳнатчилари реакция устидан қозонган Февраль ғалабасининг катта аҳамиятини кўрсатади, мамлакатда социалистик қурилиш муваффақиятлари ҳақида тасаввур беради.

Кўргазма вақтида 1948 йилги февраль воқеаларининг қатнашчилари бўлган ветеранлар билан суҳбатлар ўтказилади, ҳужжатли фильмлар намойиш қилинади.

◆ **САН-ФРАНЦИСКО.** Калифорния Америкада аҳоли энг зич жойлашган штат бўлибгина қолмай, шу билан бирга энг саводсизлар штати ҳамдир. Калифорнияликлардан 3,1 миллион киши ўқиш ва ёзишни мутлақо билмайди. Автобус жадвалларини, дори солинган идиш устидаги ёзувни, банкдан келган счетни ва айниқса, газетанинг янги сонини ўқиш штат аҳолисининг олтидан бир қисми учун жуда мушкул ишдир.

«Сан-Франциско икзэминер»нинг фикрича, мактаблардаги таълим сифатининг кескин пасайиб кетиши бунинг асосий сабабидир. Ўрта мактабни битириб чиққанларнинг камида учдан бир қисми энг оддий арифметика амалларини ечиш ёки оддий текстларни ўқиш қобилиятига эга эмас. Калифорния компаниялари ўз ходимларининг саводини чиқариш учун йилига 30 миллион долларгача маблағ сарфламоқда.

◆ **ҚОҲИРА.** Исроилда бир қанча турдаги озиқ-овқат маҳсулотларининг нархи яна оширилганлиги эълон қилинди. Жумладан, уннинг нархи 7 процент, ноннинг нархи эса 9 процент кўтарилган. Шунингдек макарон, ун маҳсулотлари ва бошқа бир қанча маҳсулотларининг нархи ҳам қимматлашган. Нарх-navонинг яна кўтарилганлиги ҳаммадан олдин Исроил аҳолисининг энг қашшоқ қатламига таъсир қилади. Негаки, бу аҳолининг кўпгина қисми тан олинган камбағаллик даражасидан ҳам пастроқ — ночор аҳволда ҳаёт кечирмоқда.

(ТАСС).

ГДР пойтахти ўтган йили шаҳарга асос солинганлигининг 750 йиллигини нишонлади.

Суратда: Берлин кўриниши.
Б. Корзин фотоси.

(ТАСС фотохроникаси).

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

НЬЮ-ЙОРК

Пентагон космик экспериментлар программасини ишлаб чиқишни тугалламоқда. Бу экспериментларни кўп марта фойдаланиладиган ва учувчи бошқарадиган «Шаттл» космик кема парвозлари яна бошлангандан кейин амалга ошириш кўзда тутилмоқда. «Авиэйшн уик энд спейс текноложи» ҳафталик журналининг ёзишича, тайёрланаётган 11 та синов ҳозирги вақтда техника воситалари ёрдамида амалга оширилаётган турли ҳарбий вазифаларни ҳал этиш учун экипаж аъзоларидан фойдаланиш қанчалик мақсадга мувофиқ эканлигини аниқлаб бериши керак. Хусусан, стратегик разведка ўтказиш, совет баллистик ракеталарини учириш қурилмалари ҳамда ҳарбий-денгиз кучлари кемаларини кузатиш кўзда тутилади. Режалаштирилаётган экспериментларнинг кўпи ердаги машқлар билан, жумладан баллистик ракеталарни учириш ва қўшинлар машқлари билан бевосита мувофиқлаштириб ўтказилади.

Бундан ташқари «Авиэйшн уик энд спейс текноложи» журналининг ёзишича, АҚШ ҳарбий-ҳаво кучлари ҳозир ягона қўмондонлик маркази тузиш масаласини кўриб чиқмоқда.

ПАРИЖ

Исроил босқинчилари Тель-Авив босиб олган Фаластин диёридаги тинч аҳолига қарши янги зарба беришга тайёргарлик кўрмоқда. Францияда чиқадиган «Монд» газетасининг мухбири Қуддусдан хабар беришича, Исроил Иордан дарёсининг Ғарбий соҳилига ва Ғазо секторига шошилинч равишда ҳарбий бўлинмаларини ташламоқда. Босиб олинган территориялардаги бўлинмаларнинг қанчалиги яширин бўлса ҳам, деб ёзади «Монд» газетаси, Исроил ўз қўшинлари сонини Ғазо секторида уч баравар, Иордан дарёсининг ғарбий қирғоғида икки баравар оширганлиги маълум бўлиб қолди. Айни вақтда у ерга янги янада қудратли техника, шунингдек махсус сув отувчи машиналар ҳам келтирилди. Мухбирнинг сўзларига қараганда, Ғазо секторидаги маҳаллий Фаластин аҳолисининг 60 проценти яшайдиган қочоқлар лагери армия қисмлари билан бутунлай қуршаб олинган. Улар лагерга кириладиган ва лагердан чиқиладиган барча йўлларни назорат қилиб турибдилар.

Ливандан олинаётган хабарларга қараганда, Исроилнинг денгиз кемалари Фаластин лагерларига қарши навбатдаги рейдни уюштирганлар. Улар якшанба куни фаластинлик қочоқларнинг уй-жойларини оғир пулеметлардан ўққа тутганлар.

(ТАСС).

КИЧКИНТОЙЛАР ҚУВОНЧИ

Ўрмон маликаси — яшил арча эртакларда ҳикоя қилинишича, аёзли кунларни кутар, атроф қор-кўрпага бурканишини истар экан. Боиси, бундай кезларда шинам уйлар, маданият саройлари, мактаб-у боғча-яслиларда тўрдан жой олиб, игна баргларига турли ўйинчоқлар илинишини, безатилишини орзиқиб кутаркан. Ҳозир мактаб ўқувчиларининг қишки таътил кунлари. «Орзуманд» арча эса савлат тўкиб болалар қувончига қувонч қўшмоқда. Қорбобо билан Қорқизнинг кириб келиши, ранг-баранг арча чироқларининг порлаши. Шўх рақс, қувноқ қўшиқ эвазига совға олишлар кичкинтойларда унутилмас таассурот қолдириши табиий.

Республикамиз пойтахтининг мактаб ва боғча-яслиларида ташкил этилган арча байрамлари мазмунли ўтмоқда. Бошланғич синф ўқувчиларининг мириқиб дам олишлари, боғча болаларининг яйраб кулишлари учун қулай шароитлар яратилмоқда.

Суратларда: болалар боғчаларидаги арча байрамларидан лавҳалар.

Т. Каримов фотолари.

ЕЛКАСИ СИЛАНГАН ҲОТАМТОЙЛАР

Фельетон ўрнида

Р. Ҳакимов Бухоро область агросаноат комитети капитал қурилиш бўлимида катта мутахассис вазифасида ишларди. Кўзбўямачилик, қўшиб ёзиш ҳоллари содир бўлаётганини, зарур объектлар қурилиши четда қолиб, плансиз қурилишларга зўр берилаётганлигини, бундай ҳолнинг юз беришига аввало кадрлар тўғри танланиб, жой-жойига қўйилмагани сабаб эканлигини билгач, жим туролмади. Область агросаноат комитети раисининг қурилиш бўйича ўринбосарига бир неча бор бу ҳақда маълум қилди. Афсуски, ишда бурилиш бўлмади. Аксинча, бўлимга қурилиш ташкилотларидан ишнинг бориши ҳақида маълумотлар тушмай қолди. Р. Ҳакимов қўл қовуштириб бекор ўтиришига тўғри келди. Бундан унинг виждони қийналди. Бухоро область партия комитетининг партия комиссиясига ахборот ёзиб, содир этилаётган жиддий нуқсонларнинг нималардан иборат эканини, агар камчиликларнинг олди тезда олинмаса, давлатга катта зарар етишини фактлар асосида кўрсатди. Унинг мазкур ёзма ахбороти бўйича бўлим бошлиқлари, мутахассислар, қурилишга бевосита алоқадор одамлар иштирокида йиғин ўтказилди. Ахборотномаси «ариза» деб ўқиб эшиттирилди. Комиссия тузилди. Унинг аъзоларидан бир-иккитасигина ишни реал текшириб келди, холос. Қолганлари пайсалга солди. Комиссия раиси бир натижага келолмай хуноб бўлди. Раҳбарга мурожаат қилди, фойдасиз. Хуллас, комиссия текшириш натижаси ҳақида наридан-бери мужмал хулосага келиб ишга хотима ясади. Сўнг область партия комитетига жавоб йўлланди. Ажабланарли томони шундаки Р. Ҳакимов ўз ахборотномасида қурилиш соҳасида қайси бир объектда камчилик юз берганини кўрсатган бўлса, комиссия составидагилар ўша соҳадаги жавобгар шахслар бўлиб чиқди. Мана, «тадбиркорлик» билан иш тутиш намунаси. Хўш, қайси ходим ўз айбини ўзи ошкора этади?!

Комиссия текшириш натижасини «аризачи»га маълум ҳам қилмади. Р. Ҳакимов ахборотномаси юзасидан область партия комитетига йўлланган жавобга область агросаноат комитети раиси жимжимадор имзо чеккан. «Текширишда аризачининг ўзи ҳам бевосита қатнашди»,—деб нотўғри жавоб ёзишдан ҳам ийманишмади. Ҳолбуки, Ҳакимов текширишда иштирок этай деб қайта-қайта талаб қилган эди. У бундай ҳақсизликка чидаб туролмай область раҳбарларига иккинчи марта, прокуратурага қайта-қайта ёзма равишда мурожаат қилди. Лекин мурожаат этилган ерлардан одилона жавоб ололмади. Ҳақиқатни юзага чиқараман, деб бебурд бўлиб қолгани унга ниҳоятда алам қилди. Бошқа юқори ташкилотларга ёзишга мажбур бўлди.

•Хўш, ишда ҳеч бир қаршиликка учрамаган, раҳбарлар билан сан-манга бормаган бу ёш мутахассиснинг қатъият билан сўзида туриб олишига сабаб нима? Бурчига, ишига садоқат, виждони амрига зид йўл тутмаслик, эл манфаати йўлида жонкуярлик эмасми?! Ахир, у нотўғри йўл тутмади-ку! Ўзи кўрган, билган, текширган, таҳлил қилган нуқсонларнинг олдини олиш учун масъулият ҳис этди-ку! Шу нуқтаи назардан ҳамкасбларини хушёрликка чақирди. Сўзи ерда қолгач, бонг уришга мажбур бўлган-ку!

Хўш, Р. Ҳакимов бонг урган масалалар бўйича тузилган комиссия нима каромат кўрсатди? 1986 йилда бажарилмай қолган ишлар ҳақида ахборот тайёрлаш қурилиш бўйича ўринбосар С. Баротовга топширилган экан. Комиссия раисининг талаб қилиши, такрор эслатишига қарамай, у бу ишни бажаришни ўзига эп кўрмаган. Ҳеч ким, жумладан, мен ҳам ҳеч қандай ахборот ёзиб бермайман, деб айтган. Оқибатда бу масалада комиссия бир тўхтамга келолмай лаб тишлаб қолди.

Ромитан район ветеринария станцияси қурилишида 17 минг сўмлик бракка йўл қўйилган. Умуман 12 йилдан буён қурилиши чўзилаётган бу объектни қайта бошдан тиклашга тўғри келади. Қаровсиз, эгасиз ҳолда ётибди. Қаранг-а, бу объектнинг ҳақиқий ҳолатини билиб келиш комиссия аъзосига ёқмабди.

«Қоровулбозор» совхози марказида фойдаланишга топширилган кўпгина турар жой бинолари йўл ҳамда газ қувурлари мавжуд бўлмагани сабабли бўм-бўш, ҳувиллаб ётибди. Йўл қурилиши эса 1978 йилдан бери ҳар йили планлаштирилади. Маблағ, пул етарли, фақат шартнома расмийлаштирилмагани учун объект қурилиши ора йўлда қолиб кетяпти. Комиссия бу ҳолатни тўғри баҳолашни масъул хизматчи С. Иброҳимовага топширган эди. Асли касби рус тили ўқитувчиси бўлган бу ходим умуман текшириш олиб бормади.

Комиссия аъзоси Ф. Димитриевага «Олот», «Меҳнатобод», «Қоровулбозор» совхозларида қурилиб фойдаланишга топширилган болалар боғчасидан ҳанузгача фойдаланилмаётгани фактига аниқлик киритиш буюрилганди. У ишни жойига бориб текширмади. Юзаки хулоса чиқарди. Ҳатто, фойдаланилмаган боғчани ишлаб турибди, «Қоровулбозор» совхозида болалар боғчаси қурилмаган, деб ҳавойи маълумот берди.

Ёки фойдаланишга топширилган уйларнинг бўш турганлиги фактини олайлик. Бу вазифани уддалаш У. Жумаев деган киши зиммасига юклатилган. «Олот» совхозида 22 оилага қурилган уйларнинг бор-йўғи тўрттасида киши яшайди. «Октябрь 70 йиллиги» совхозида қад кўтарган 36 уйдан атиги 7 тасида аҳоли истиқомат қилади. Гўёки қолган уйлар ремонт қилинаётган эмиш. Икки-уч йил аввал фойдаланишга топширилган бу уйларда одам яшамай туриб ремонт қилиниши қизиқ-ку!

Бундай кўнгилсиз мисоллар кўп. «Гап деса қоп-қоп, ишни қоқиштувондан топ», — деган нақл худди шу капитал қурилиш бўлимида ҳукм сураётгандек. Қоғозбозлик, сохтакорлик, кўзбўямачиликдан нарига ўтилмаяпти.

Яна мисолларга мурожаат қиламиз. Чунончи, плансиз қурилишларни олайлик. Ўтган йили август ойигача 17 объектда 790 минг сўмлик иш бажарилди. Буларнинг ҳаммаси плансиз қурилишлар эди. Бу ҳақда йиғилишларда бонг урилгач, октябрь ойида планга қўшилди. Қишлоқ хўжалик техникуми учун икки қаватли ётоқхона ертўласи билан қурилди. «Азаматлар» уни ҳам яшаш жойи ҳисоблаб, 557 квадрат метр қўшиб ёзишди. Планда бор объектлардаги чала-чулпа қурилишлар ташландиқ ҳолда абгор бўлиб ётган бир пайтда плансиз қурилишларга жиддий эътибор беришнинг боиси нимада экан? Бу жумбоқни ечиш тегишли ташкилотларга ҳавола. «Олот» совхозида цех қурилиши 1979 йилдан бери ўрнида тилсимлаб қўйилганича турибди. Бу ҳам камлик қилгандек, у 1987 йил планидан чиқариб ташланган. Ҳолбуки, бу зарур объект ишга туширилганда соатига юз-юз килограммлаб чорва учун энг керакли озуқа ишлаб чиқариш мумкин бўларди.

Бухоро область педагогика институтида фанда янгилик ихтиро қилинди. Бу — Қуёш энергияси ёрдамидаги аккумуляторлар билан иситилувчи парник область, республика ва иттифоқ миқёсида маъқулланди. Қурилиш учун жой ҳам ажратиб берилган. Парник қурилишига ўртача 30 минг сўм харажат қилиниши мўлжалланган. Лекин бу янгиликни ҳаётга татбиқ этиш эътибордан четда қолиб кетмоқда. Хўш, умрининг қарийб чорак асрини ушбу янгиликни яратишга бахш этган бир олимнинг мўл-кўлчиликка қўшмоқчи бўлган инъомига кўрсатилган ҳурмат шуми?

Капитал қурилиш хизмати техника кенгашининг амалда эмас, қоғозлардагина «иш кўриб» келаётганини баҳоламай қўя қолайлик. Бу бошбошдоқликларнинг авж олиб кетишига асосий сабаблардан бири арзномачи Р. Ҳакимов билдирган фикр — кадрлар масаласи.

«Қуруқ гап қулоққа ёқмас», — дейдилар. Мисолларга мурожаат этайлик. А. Ҳамроев область колхоз қурилиши кенгашининг раиси эди. Мансабини суиистеъмол қилди, уй тақсимотида ошна-оғайнигарчиликка йўл қўйди. Ўзи икки хўжаликка мўлжалланган коттежни эгаллаб олди. Ана шу «ҳотамтой» киши ҳайфсан билан «Птицепром»нинг областдаги қурилиш дирекциясига бошлиқ бўлди. Сўнг лип этиб область агросаноат комитети капитал қурилиш бўлими бошлиғи курсисига қўнди. Ишни хуржун қилавергач, республика «Агропромремонт» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмасининг область филиалига директор ўринбосари қилиб юборилди.

3-бирлашган қурилиш дирекцияси барча қурилишларнинг пойдеворидан бошлаб то объект битгунига қадар назорат қилиб бориши керак. Директор К. Бадиров қишлоқ хўжалик техникумини битирган, бор-йўғи техник-механиклик касбига эга. Планлар ора йўлда. Баъзи бинолар қурилмасданоқ устунлари чўкиб кетмоқда. Бадиров эса парвойи фалак. Бошлиқлар уни ҳар гал сийлаб яккаш ҳайфсан билан қутултириб қолишяпти.

Хуллас, капитал қурилиш бўлимида мутахассислиги паст бўлган, елкаси силаниб келинаётган кадрлар кўпгина ўринларни банд қилиб туришибди. Ҳолбуки, область миқёсида бўлган қурилишлар тақдири олий маълумотли, юқори малакали тажрибали мутахассис кадрларга ишониб топширилиши керак. Ўз ўрнини топа олмай турган бундай малакали мутахассис кадрлар областда кўп.

Бухоро область агросаноат комитети капитал қурилиш бўлимида ана шундай ташвишли аҳвол ҳукм сураётган экан, бу ерда иш юритиш, иланлаштириш, кадрлар масаласи, хуллас, муқаддимасидан то хотимасигача қайта қуриш қайтадан амалга оширилмаса, қурилиш ишларида туб ўзгариш бўлмайди.

С. РАВШАНОВ.

КИТОБ ЖАВОНИНГИЗГА

«Радуга» нашриётининг Тошкент бўлими қуйидаги китобларни босмадан чиқарди:

Михаил Шолохов. Танланган асарлар: 4 томлик, тўртинчи томи. Улуғ Ватан учун курашганлар. Роман. Одам қадри. Ҳикоя. 440 бет. Баҳоси 3 сўм 37 тийин. (араб тилида).

Романда Улуғ Ватан уруши Совет мамлакати учун энг оғир жанглардан бири бўлган 1942 йил ёзида Дон чўлларидаги оғир жанглар ҳақида гап борса, «Инсон тақдири» ҳикоясида Улуғ Ватан урушида қатнашган оддий рус солдатининг ҳақиқий жасорати тасвирланади.

Юрий Ритхэу. Ҳикоялар ва қиссалар. 296 бет. Баҳоси 2 сўм 50 тийин (араб тилида).

Тўпламда Чукотка халқининг ўтган куни, ҳаёти, урф-одатлари ҳозирги кун ҳаёти билан taққосланади.

Максим Горький. Одамлар орасида. Қисса. 296 бет. Баҳоси 3 сўм 26 тийин (дари тилида).

Асарда муаллиф ўзининг ёшлик йилларини «бегона» одамлар орасида сарсон-саргардонликда ўтказгани, чор Россияси даврида халқнинг оғир аҳволи ҳақида ҳикоя қилади.

Авторлар коллективи. Совет ҳикояси усталари. Тўплам. 312 бет. Баҳоси 2 сўм 71 тийин (урду тилида).

Ўқувчи унда совет адабиёти классиклари М. Горький, А. Толстой, К. Федин, М. Шолохов ҳамда прозаиклар Андрей Платонов, Константин Паустовский, Михаил Пришвин, Леонид Соболевларнинг ҳикоялари билан танишади.

Мушфиқ Козимий. Қўрқинчли Теҳрон. Роман. 544 бет. Баҳоси 3 сўм 20 тийин (ўзбек тилида).

Роман икки китобдан иборат бўлиб, уларнинг ҳар бири мустақил сюжетга эга бўлган якка-якка асардир. Романда ёшларнинг муҳаббатларини тасвирлаш орқали серташвиш Эрон ҳаётини акс эттиришга ҳаракат қилинган.

● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ

КУРАШ: БЕПАРВОЛИК ҚАЧОНГАЧА?

Бувайда райони марказидаги катта спорт залида беллашувлар бўлиб ўтди. Касаба союзлари кўнгилли спорт жамияти республика Совети биринчилиги учун фарғонача беллашувлар кўпчиликда яхши таассурот қолдирди. Кураш майдонига Фарғона, Сирдарё областлари ва Тошкент шаҳридан келган полвонлар тушдилар. Фарғоналик курашчилар команда ҳисобида муваффақият қозонишди. Тошкент жисмоний тарбия институти талабаларидан иборат команда иккинчи бўлди.

Шахсий ҳисобда биринчиликка эришиш учун кураш ҳам муросасиз кечди. Фарғоналик Бахтиёр Қўлдошев, тошкентлик студент Иса Мирзақулов, 48 ва 52 килограмм вазнли полвонлар ўртасида муваффақият қозондилар. 57 килограмм вазнда полвонлардан фарғоналик Асадулла Муродов зафар қучди. 69 килограмм вазнли полвонлар қатори беллашган тошкентлик Аҳмаджон Баҳромов ҳам ғалаба қилди. Шавкатжон Мирзақулов (Фарғона) 74 килограммли полвонлар курашида устун келди. 82, 90 ва 100 килограмм вазнли полвонлар беллашувида фарғоналик Комил Худойберганов, Замзам Ўлмасов ҳамда Аҳмаджон Тўрақуловларга бас келадиган курашчи топилмади. Энг оғир вазнлилар орасида бағдодлик Бахтиёр Маматовнинг қўли баланд келди. Ғолиблар диплом ва эсдалик совғалари билан тақдирланишди.

Бўлиб ўтган мусобақадан кейин спортнинг миллий кураш тури бўйича баҳсларни ташкил этишда ўзига хос муаммолар борлиги кўзга ташланди. Жумладан, кўзда тутилган 60 нафар полвоннинг тенг ярми ўзаро беллашгани кўпчиликни ранжитди. Мутахассислар Тошкент, Наманган ва Андижон областларидан таклиф этилган курашчиларнинг мусобақага келмаганлигидан таажжубда қолишди. Бўлмаса мусобақа ҳакамларини ҳам ҳисоблаганда 70 киши учун меҳмонхонадан ўрин банд этилган эди.

Бунинг бирдан-бир сабаби жойларда миллий курашнинг оммавийлигини таъминлаш, лаёқатли полвонларни мусобақаларга шайлашга эътиборсизлик билан қаралаётганлигида. Андижон ва Наманган областларида эса миллий кураш мутлақ унутиб қўйиляпти.

Тошкент область касаба союзлари кўнгилли спорт жамиятининг мутасаддилари миллий курашга эътиборсиз қарашлари оқибатида пойтахт области полвонларининг мавқелари бўшашиб кетмоқда. Наманган ва Андижон область касаба союзлари кўнгилли спорт жамиятларида ҳам бу борада сусткашликка йўл қўйилмоқда, бепарволик ҳукм сурмоқда. Хусусан, Андижон областида миллий кураш федерацияси тарқатиб юборилганини қандай тушуниш керак?

Курашнинг фарғонача ва бухороча турлари халқ севган оммавий мусобақалардан ҳисобланади. Унга ҳавас қўйганлар сафида катта спортга йўл олган маҳоратли йигитлар тарбия топмоқда. Полвонлар беллашуви қизиқарли, айни чоғда оммавий бўлишини таъминлашимиз зарур.

Т. ОДИЛОВ,
Республика миллий кураш федерациясининг раиси.

Редактор ўринбосари
Т. НАЖМИДДИНОВ.

ОБЛИГАЦИЯЛАРИНГИЗНИ ТЕКШИРИНГ

1982 ЙИЛГИ ДАВЛАТ ИЧКИ ЮТУҚЛИ ЗАЁМИ
48-ТИРАЖИНИНГ
РАСМИЙ ЖАДВАЛИ

БУ ТИРАЖ 1987 ЙИЛ 30 ДЕКАБРДА МОСКВА ШАҲРИДА УТКАЗИЛДИ.

Заёмнинг ўттиз олти разрядидаги серия ва облигацияларнинг қуйидаги номерларига ютуқлар чиқди.

серия номерлари	облигация номерлари	ютуқ миқдори (сўм билан)	серия номерлари	облигация номерлари	ютуқ миқдори (сўм билан)	серия номерлари	облигация номерлари	ютуқ миқдори (сўм билан)
200204	1—100	100	233333	1—100	100	266151	033*)	2500
201181	1—100	250	233341	026*)	500	266315	038*)	500
201293	041*)	2500	233969	002*)	2500	266863	065*)	1000
201318	1—100	100	233980	070*)	1000	266963	1—100	100
201776	006*)	500	234014	1—100	250	267059	016*)	1000
203010	062*)	1000	234571	004*)	500	267374	1—100	100
203700	1—100	100	234809	059*)	2500	267448	012*)	500
203955	059*)	10000	234911	091*)	500	267790	1—100	100
204097	1—100	100	235099	098*)	2500	268440	1—100	100
204511	1—100	100	237050	062*)	500	269191	1—100	100
204573	009*)	5000	237443	078*)	1000	269720	025*)	1000
204779	071*)	1000	238150	1—100	250	270049	1—100	250
204784	072*)	1000	238353	1—100	250	270348	063*)	500
205271	1—100	100	238914	011*)	1000	270402	049*)	1000
205419	022*)	500	239017	061*)	1000	271290	1—100	100
205641	073*)	5000	239215	099*)	500	271534	097*)	500
205693	018*)	1000	239447	093*)	500	271727	083*)	1000
205940	072*)	1000	239553	055*)	2500	272057	1—100	100
206879	018*)	2500	239763	1—100	100	272194	1—100	500
209151	065*)	5000	241204	041*)	500	272648	044*)	500
209255	1—100	250	242108	027*)	2500	272835	1—100	250
209299	065*)	500	243515	066*)	1000	273339	1—100	100
209413	056*)	500	243592	1—100	100	273428	1—100	250
210181	1—100	250	244311	042*)	500	273460	024*)	2500
210295	093*)	1000	244457	073*)	1000	273707	055*)	1000
210796	045*)	1000	244723	009*)	500	274490	048*)	500
211532	054*)	1000	244979	080*)	500	275525	021*)	500
211564	037*)	500	245429	1—100	100	276850	051*)	500
211924	1—100	250	245508	1—100	250	277103	1—100	250
214034	1—100	250	245902	098*)	500	277110	067*)	1000
214296	038*)	1000	247100	037*)	2500	277380	097*)	500
214459	1—100	100	247332	1—100	250	277869	1—100	100
214476	073*)	2500	247474	079*)	2500	278309	1—100	100
214874	1—100	250	249137	092*)	1000	278559	1—100	100
214981	093*)	500	249153	1—100	100	279726	052*)	1000
215169	1—100	250	251226	053*)	1000	280369	1—100	250
215178	011*)	1000	251506	049*)	500	281287	034*)	1000
215452	031*)	500	251515	025*)	1000	283050	076*)	2500
216656	016*)	1000	252331	1—100	500	283431	1—100	250
216742	095*)	1000	252398	008*)	1000	283650	008*)	5000
216748	032*)	1000	252860	1—100	100	283963	043*)	2500
217973	1—100	250	253514	1—100	100	285525	054*)	500
219102	047*)	1000	253592	063*)	500	285751	003*)	500
219725	021*)	2500	253787	017*)	500	287156	1—100	100
219781	079*)	500	256221	030*)	2500	287784	048*)	500
219935	040*)	1000	256429	1—100	100	287951	1—100	100
220153	019*)	500	257556	1—100	100	288210	014*)	1000
221420	033*)	500	257689	1—100	250	289171	009*)	1000
222018	1—100	250	257833	037*)	1000	289761	094*)	500
222044	1—100	100	259114	039*)	1000	289923	019*)	5000
222266	1—100	100	259586	045*)	2500	290146	090*)	500
222346	022*)	1000	260035	072*)	1000	291073	1—100	100
223818	020*)	2500	260327	069*)	500	291804	063*)	500
223972	1—100	100	260362	078*)	500	292486	1—100	100
224998	011*)	500	260382	065*)	1000	292667	1—100	250
225705	057*)	1000	260960	021*)	1000	292717	1—100	250
225978	1—100	100	262454	025*)	1000	293947	085*)	1000
226446	1—100	250	262734	078*)	500	294496	023*)	500
228428	1—100	100	263181	062*)	1000	295602	093*)	1000
228788	1—100	100	263238	077*)	2500	296358	089*)	1000
229355	1—100	100	263311	026*)	1000	296580	012*)	1000
229577	095*)	1000	263687	009*)	500	296951	013*)	1000
230095	049*)	1000	263738	1—100	100	297624	050*)	500
231439	026*)	500	263899	022*)	500	297908	057*)	500
231654	1—100	100	264221	1—100	250	298485	037*)	1000
233321	020*)	1000	264261	1—100	100	299184	038*)	2500
			265840	065*)	500	299718	1—100	100

Шу сериядаги облигацияларнинг қолган 99 номерига 100 сўмдан ютуқ чиқди.

Жадвалда 50 сўмлик облигацияларга чиққан ютуқлар кўрсатилган.

100 сўмлик облигацияларга бир хил миқдорда — 100, 250, 500 сўм ютуқ чиқан тақдирда ютуқ чиққан сериядаги облигацияларнинг барча номерларига, айнан 200, 500, 1000 сўм ютуқ тўланади. 100 сўмлик облигация номерларидан бирига 500, 1000, 2500, 5000, 10000 сўм миқдорида ютуқ чиққанда унинг иккинчи номерига 100 сўм чиқади ва облигация бўйича 600, 1100, 2600, 5100, 10100 сўм тўланади, 25 сўм қийматидаги облигацияларга 50 сўмлик облигацияга чиққан ютуқнинг ярми тўланади.

Ютуқ пулига ютуқ чиққан облигациянинг бевосита қиймати ҳам киради.

Мазкур жадвал расмий ҳужжат ҳисобланиб, омонат кассалари ана шу ҳужжат асосида газетанинг навбатдаги сони чиққан кундан бошлаб ютуқларни белгиланган тартибда тўлай бошлайди.

Ютуқлар тиражини ўтказиш комиссияси раиси — Москва шаҳар Калинин район халқ депутатлари Совети ижроия комитетининг раиси В. М. САМОХИН.
Комиссия масъул секретари — В. А. ПРИТКОВА.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг

ҚЎЛЁЗМАЛАР ИНСТИТУТИ

АҲОЛИДАН ШАРҚ ҚЎЛЁЗМАЛАРИ, ЭСКИ БОСМА КИТОБЛАР, ЎЗБЕК СОВЕТ ЁЗУВЧИ ВА ШОИРЛАРИНИНГ АРХИВ МАТЕРИАЛЛАРИ, ШУНИНГДЕК ФОЛЬКЛОР МАТЕРИАЛЛАРИНИ

СОТИБ ОЛАДИ

Сотиб олинган китоб ва бошқа материалларнинг нархи ўзаро келишув асосида белгиланади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, Навоий кўчаси, 69-уй. Телефонлар: 41-07-02, 41-01-02.

Республика «Узорттехводстрой» технологик тресги коллективи трест бошқарувчисининг ўринбосари Х. И. Исмоиловга онаси

Ҳамро ИСМОИЛОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Тошкент тўқимачилик ва енгил саноат институти ректорати, партия комитети ва жамоат ташкилотлари техника фанлари кандидати, «Тўқимачилик материалшунослиги» кафедрасининг доценти

Леонид Магоматович ОМАРОВнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Тошкент давлат педагогика институтининг ректорати, партия ва жамоат ташкилотлари ҳамда математика факультети коллективи математика ўқитиш методикаси кафедрасининг доценти

Одил ХУДОЙБЕРГЕНОВнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Тошкент политехника институти ректорати, жамоат ташкилотлари ҳамда шу институт қошидаги «Композицион ва полимер материаллар» илмий-тадқиқот бўлими коллективи лабораторияси мудири З. Н. Бобоевга онаси

Хонпошша БОБОЕВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

• Тингланг, томоша қилинг

7 ЯНВАРЬ, ПАЙШАНБА

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

МТ-I. 7.00 — 120 минут. 9.00 — Биз билан бирга, худди биздек, биздан ҳам яхшироқ бажар. 10.00 — «Электр чироқлари ватани». Бадиий фильм. 10.35 — «Вектор» халқ рақс ансамблининг концерти. 10.55 — Ҳужжатли фильмлар. 11.35 ва 16.00 — Янгиликлар. 16.10 — Қайта қуриш прожектори. 16.20 — Ҳужжатли фильмлар. 17.05 — Донецк медицина институтининг халқ чолғу оркестри чалади. 17.30 — Дастхат. 18.45 — Телеочерк. 19.05 — Мультфильм. 19.15 — Ёшлар ва қайта қуриш. 20.00 — Дунё воқеалари. 20.20 — «Мени шундайлигимча ёдда сақланг». Бадиий фильм. 1-серия. 21.30 — Время. 22.05 — Қайта қуриш прожектори. 22.15 — Талабларингизга биноан учрашув. 24.00 — Дунё воқеалари.

МТ-II. 9.00 — Гимнастика. 9.20 — «Коломийка» халқ ашула ва рақс ансамблининг концерти. 9.50 — Илмий-оммабоп фильмлар. 10.20 — Фильм-концерт. 11.05 — Болалар учун фильм. 12.10 — Испан тили. 12.40 — Вильнюс квартети чалади. 13.00 — «Резидент» операциясининг тугатилиши». Бадиий фильм. 1 ва 2-сериялар. 15.20 — Львов архитектураси. 16.10 — XXI асрга экспедиция. 17.10 ва 18.35 — Янгиликлар. 18.45 — Ритмик гимнастика. 19.15— Ҳужжатли фильм. 19.35 — Концерт. 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар! 20.45 — Реклама. 20.50 — Телефильм. 21.30 — Время. 22.05 — Қайта қуриш прожектори. 22.15— «Резидент» операциясининг тугатилиши». Бадиий фильм. 1-серия. 23.25 — Янгиликлар.

УзТВ-I. 6.55 — Ритмик гимнастика. 7.20 — Тонгги тароналар. 7.30 — Ахборот. 7.50 — Салом, кичкинтойлар! 8.00 — Ҳужжатли фильм. 16.45 — Телефильм. 17.00 — Сиз севган қаҳрамонлар. 18.00 — Янгиликлар. 18.15 — Янги йил қувончлари. 19.00 — Амалдаги интернационализм. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Фан уфқлари. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Ўзбек куйларидан концерт. 21.10 — Долзарб вазифа. 21.30 — Время. 22.05 — «Дардисар». Видеофильм. 1-қисм.

УзТВ-II. 19.35 — Болалар учун фильм. 20.50 — Реклама. 21.00 — Иқтисодий ислоҳот ва қайта қуриш. 21.30 — Время. **Душанба.** 22.15 — «Тунлар ва кунлар». Бадиий фильм. 2-серия.

РАДИО

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 7.40 — Ассалом, спорт! 8.30 — Лирик концерт. 9.30 — ЎзССР халқ артисти С. Беньяминов куйлайди. 9.45 — Советлар ва қайта қуриш. 12.10 — Ишчинома. 12.30 — Э. Раимов. «Тиниб-тинчимас Хожи». Ҳикоя. 13.00 — Малши. 13.30 — Л. Дербенов шеърлари билан айтиладиган қўшиқлар. 14.00 — Қишлоқ хўжалик ходимлари учун эшиттириш. 15.00 — Олис масофаларда ва мураккаб шароитларда хизмат қилаётган гидрометеостанциялар ходимлари учун эшиттириш. 16.00 — Беш йилликнинг меҳнат суръатлари. 16.30 — Шаҳарлар ҳақида қўшиқлар. 18.15 — Икки дунё — икки турмуш тарзи. 18.30 — «Ялла» ансамблининг концерти. 19.20 — Юность Узбекистана. 19.50 — Халқаро кундалик. 20.15 — Музика: муаммо, муҳокама, танқид. 21.10 — Элга хизмат — олий ҳиммат. 21.30 —Чорвадорлар учун кечки концерт. 22.45 — А. Тилланазаров куйлайди.

Р. — 10515. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. А. — 5. ИНДЕКС 64583. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12